

# VIENYBĖ

73 M 2 N.

BROOKLYN, N. Y.

1959 M. SAUSIO (JANUARY) 9 D.

Tel. APplegate 7-7257

KAINA 15 C.

## Dabar

JUOZAS TYSLIAVA

Rusai sako, kad jų raketa, prazvimbusi pro mėnulį, jau suka ratą aplink saulę ir todėl ji dabar vadinama svajone...

Saulėi dėl to, žinoma, nei pypkė, nei tabakas – tai lygu į degantį mišką nukristų pailsusi varna...

Bet dabar, kai Chruščiovo raketa Mikojanas asmenyje atlėkė į Washingtoną, tai jau kitas reikalas.

Sia proga man prisimena nuotykius Paryžiuje. Mano draugas, žydų kilmės rusų poetas, su kuriuo aš buvau išėjęs pasi- vaikščioti, turėjo reikalą su iki tol jam nematytu žmogum. Sugrįžęs, jis man sako:

“Aš maniau, turiu reikalą su žydu, o čia, pasirodo, būta armeno...”

Ko šis gudrus armenas čia atvyko? Dalintis “įtakos sferomis” mėnulyje, kur, kaip dabar jau atrodo, žmogus, girgždėdamas savo čebakais, iš tikrųjų netrukus “špacyruos”?

Ne, Mikojanas atlėkė dalintis įtakos sferomis šioje planetoje, ir mes, lilyputai, dabar turėtume būti dvigubai atsargesni.

★

“...Tegu velnias mane krikštija!” – sušuko kunigaikštis Gediminas, kalbėdamas su popiežiaus Jono XXII pasiuntiniais, dėstydamas jiems krikščionių padarytas skriaudas Lietuvai.

Tai buvo 1324 metais Vilniuje...

O kaip dabar, šiais 1959 mūsų Viešpaties metais, popiežius Jonas XXIII elgiasi su jau gana seniai apsikrikštijusiais lietuviais?

Ne be reikalo Pijus XII smerkė italų rašytoją Giovanni Papini, mėginusį rehabilituoti velnią ir jį grąžinti atgal į dangų...

Mazai trūko, kad tas “Kristaus Gyvenimo” autoriaus teisinamas velnias būtų paklėjęs kanopą “jauniausiajai Romos seseriai” Lietuvai.

Įsivaizduokite Vatikano ir Kremliaus bendrą frontą prieš Lietuvą...

Bet Lietuvos nepriklausomybės dvasia, kurią Kremlius norėtų pasmaugti, tebėra gyva.

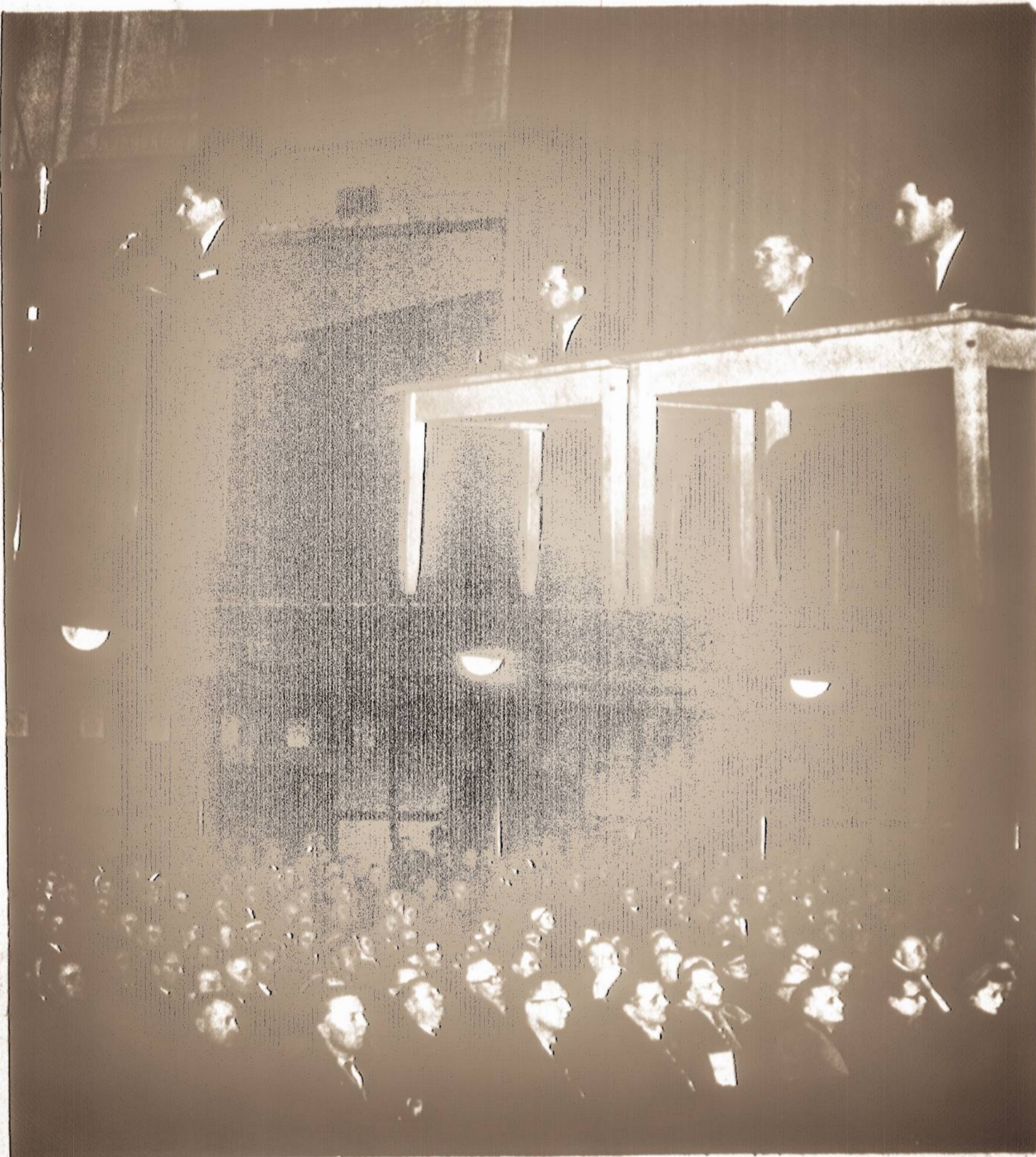
Ir ji bus gyva, nes žmonijos sąžinė dar neišsparduota.

★

Juo giliau į Žemę, tuo daugiau angliu, sako Pensilvanijos lietuviai.

Panasiai yra ir su mūsų spauda: juo atidžiau ją skaitai, tuo daugiau “deimantuku” joje randi.

(NUKELTA (7 PSL.))



Masinis lietuvių susirinkimas Chicagoje gyvai reagavo dėl žinios apie Lietuvos pasiuntinybės prie Vatikano panaikinimą. Viršuje (kairėje) kalba inž. E. Bartkus. Dešinėje susirinkimo prezidiumas: T. Blinstrubas, Lietuvos konsulas dr. P. Daužvardis ir V. Adamkavičius. Apačioje: susirinkimo dalyviai.

## Lietuvių telegramos Vatikanui plaukiančios iš viso pasaulio

### Chicagos lietuvių masinis susirinkimas, prašant palikti Lietuvos pasiuntinybę prie Vatikano, nebuvo pradėtas su įprasta invokacija...

Tylus Lietuvos atstovybės prie Vatikano nepripažinimas lietuvių tarpe sukėlė suprantamo susijaudinimo. Normalu, kad politinio ar kitokio pobūdžio organizacijos tokį visuotinę susijaudinimą panaudotų organizuotai manifestacijai. Šiuo atveju iniciatyva, atrodo, turėtų priklausyti katalikiškom organizacijom, kurioms nesunku būtų vienu ar kitu būdu šią uždavinį išspręsti, tačiau jų vadai griežtai štrauso politikos. Įkišo galvas į smėlį ir nudavė nieko negirdį ir nežiną. Ne katalikiškas Draugas, bet socialistinės Naujienos ir tautininkų Margutis pranešė šią naują lietuviškąją Chicagoj.

Katalikiškom organizacijom iniciatyvą iš rankų išleidus, jos turėjo griebtis kitos. Kurios gi?

#### VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Tam tikros iniciatyvos buvo laukiama iš ALTO, tačiau faktinai jo valdytojas dr. P. Grigaitis išaiškino, kad ALTui, kaip amerikiečių piliečių organizacijai, nėra kaip ir ko kištis. Formaliai žiūrint, ta pažiūra gal ir teisinga, tačiau praktiškai stebint, ALTas pražioptojo progą laimėti keletą punktų savo populiarumo naudai. Turime dar ir vadinamą Bendruomenę, bet jos vadai, iki šiol sumanumu nepasižymėję, nesugaudė ir dabar. Specifiškai katalikiškų ir bendrinėm organizacijų vadamams nežinant ką daryti į sceną turėjo iškilti siauresnio pobūdžio organizacijos neturinčios nei patrono danguje, nei dvasios vado žemėje. Chicagoje juo-

kiamasi, kad tautininkams kurie užmezgė formalius santykius su Vatikanu, dabar teko suruošti jiems laidotuves!

Negalima sakyti, kad jie nebūtų turėję konkurencijos. Masinis susijaudinimas mėgino išnaudoti ir laudininkai norėję su krikščionių demokratų talka praveisti kažkokį “demokratinų grupių” pasireiškimą, tačiau dėl savo neskaitytumo, matyt, negalėjo nieko didesnio “suklijuoti”.

Tautininkų iniciatyva susiauktam organizacijų atstovų susirinkimui salę suteikė tėvai jėzuitai, nors reikalas sukosi apie nepasitenkinimą popiežiaus veiksmais. Ir kaip reikėjo tikėtis, vienas susirinkimo dalyvis (A. Gulbinskas) – pasigėdo parapijų, o kitas – kun. A. Graus-

## Pasiuntinybė prie Vatikano išgelbėta

Sausio 6 d. VLIKO atstovas iš Romos telegrama pranešė:

**LIETUVOS PASIUNTINYBĖ PRIE VATIKANO IŠGELBĖTA. PALIEKA TOKIU PAT TITULU, KAIP WASHINGTONE.**

L'Osservatore Romano, Vatikano oficiozas, sausio 5 dieną paskelbė pirmajame puslapyje vedamąjį, kuriame užtikrino, kad techniškai juridiskos priežastys, kurios trukdo Lietuvos pasiuntiniui atnaujinti kredencius, nereiškia Lietuvos pasiuntinybės prie Švento Sosto panaikinimo ar Sovietų Sąjungos užgrobito pripažinimo.

VLIKO Vykdomosios Tarybos atstovas tebėra Romoje. Toliau mesnė įvykių raida visuomet bus pranešta.

Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto PREZIDIUMAS

Ryšium su Lietuvos pasiuntinybės prie Vatikano suspendavimu jaunimo organizacijos New Yorke – Santaros – Šviesos Federacija, Studentų Ateitinių Sąga ir Korpi Vytis – pasiuntė popiežiui Jonui XXIII telegramą.

Telegramoje pareiškiamas didelis susijaudinimas dėl Vatikano padarytų žygių. Popiežius prašomas atstatyti Lietuvos pasiuntinybės teises.

\* Sovietų vicepremjeras Anastas Mikojanas turėjo pasikalbėjimus su Valstybės sekretorium Dulles ir viceprezidentu Nixonu. Prieš išvykdamas į Maskvą, Mikojanas bus priimtas prezidento Eisenhowerio.

\* Sausio 5 d. Havanoje prisiskindintas laikinis Kubos prezidentas dr. Manuel Urrutia. Fidel Castro, kurio sukilėliai nuvertė diktatorių Batistą, triumfaliai sutiktas sostinės gyventojų.

lys – vienuolynų atstovų! Energingas “frontininkų” reprezentantas L. Prapuolenis pradėjo aiškinti, kad Vatikano akcija yra nukreipta ne prieš Lietuvą, bet Lozoraitį (Vatikanas nepripažįstą jo parašo ant kredencijų), o krik. demokratų pirmininkas dr. K. Sidlauskas, perskaitęs pirmą protesto telegramą Vatikanui, pasiūstą V. Adamkavičiaus jaunimo vardu kritikavo jos turinį, teigdamas, kad reikia prašyti, bet ne protestuoti. Dr. Sidlauskas susirinkimo dalyvių buvo nušvilptas.

(NUKELTA (2 PSL.))

## Hartford, Conn.

### RADIJO VALANDOS VAKARAS

Hartforde, jau metai veikianti lietuvių radijo valanda, norėdama ir toliau tęsti lietuvių veiklos žinių perdavimą ir lietuvių palaikymą, — išlaidoms padengti, sausio 17 d., 8 val. vak. lietuvių parapijos mokyklos svetainėje ruošia vakarą.

Programoje, aktorius Vitalis Žukauskas parodys tikruosius aukštųjų politikų vaidinimus ir mūsų kasdieniškumą, pavaizduodamas tuo pačiu laiku mūsų kairę ir dešinę.

Vakarą papildys sol. Jankauskaitės išpildomos dainos, akomponuojant muz. J. Petkaičiui.

Visuomenės gausus atsilankymas bus tinkamiausias radijo val. veikėjams atpildas.

Pranešama, kad pakeistas radijo valandos perdavimo laikas. Pradedant šių metų pirmuoju sekmadieniu, lietuviška programa perduodama tarp 12 val. dienos laiku, iš Hartfordo WPOP stoties, 1410 banga. S.

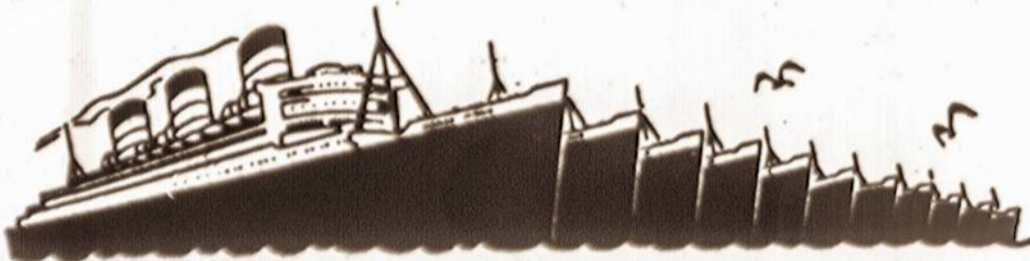
### KARLONAS

#### FUNERAL HOME

Lietuviams tarnauja daugiau kaip 20 metų.  
280 - CHESNUT STREET  
NEW BRITAIN, CONN.  
Telefonas 9-1181

## Trečiokas Agency

SENIAUSIA LIETUVIŠKA AGENTŪRA



- KELIONĖS - visokiomis susisiekimo priemonėmis į visas pasaulio vietas. Įvairiausios ekskursijos. Sudaromi ir tvirtinami imigracijos bei kelionių dokumentai.
- PINIGAI - su pilnu užtikrinimu siunčiami į visus pasaulio kraštus, įskaitant ir rusų okupuotus. Persiuntimas į Lietuvą iki \$300 kainuoja \$1.65. Už \$1 išmoka 10 rublių.
- APDRAUDA - visokiausias rūšies sutvarkoma per geriausias ir tvirtiausias kompanijas.
- NUOSAVYBIŲ - pirkimo, pardavimo ir finansavimo reikalais sąžiningas pataravimas.
- FEDERALINIŲ MOKESČIŲ - Income Tax - paruošimas.



Albinas ir Kazys Trečiokai  
311 WALNUT STREET, NEWARK 5, N. J.  
Telefonas Market 2-4867

LIETUVIŲ VADOVAUJAMA (STEIGTA 1924 M.)

## Schuyler Savings & Loan Association

24 DAVIS AVENUE KEARNY, N. J.  
Atdara kasdien, išskyrus šeštadienius, šventadienius, nuo 10 v. r. iki 3 v. p. p. Penktadienių vakarais nuo 6 iki 8:30 v. v.  
KAPITALAS \$1,700,000 MOKAMA 3%  
Apdrausta iki 10,000 dol. Telefonas: WY 1-7260

## Traun's BARAS IR RESTORANAS

AUGUST TRAUN - Savininkas  
N. E. cor. 7th ir Dauphin Street, PHILADELPHIA, PA.  
Telefonas: POplar 9-9352

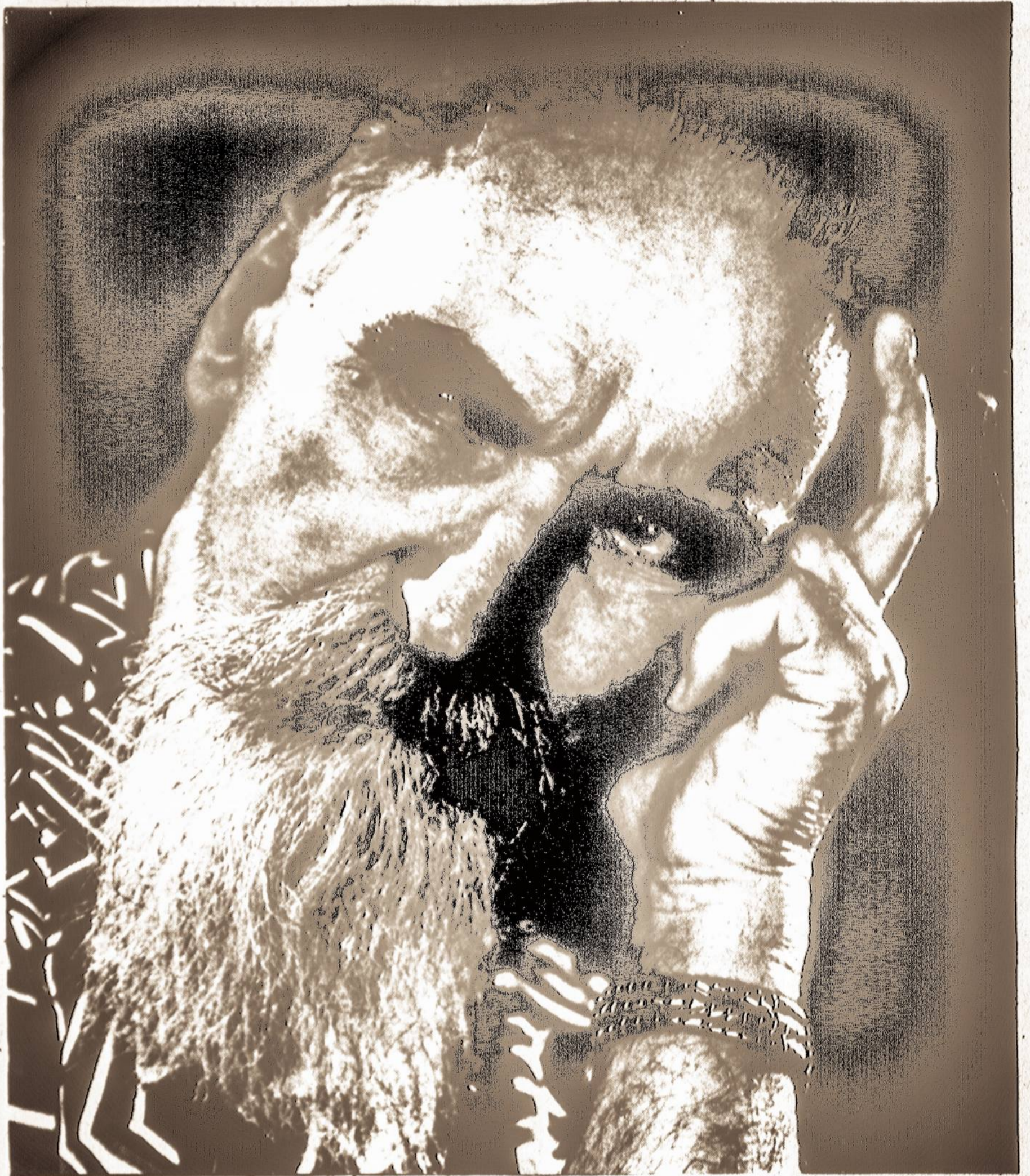
## LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

### JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY  
1601-3 S. SECOND STREET, PHILADELPHIA, PA.  
Telefonas: DEwey 4-5136

### CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)  
1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.  
Telefonas: POplar 5-4110



PROF. ADOMAS VARNAS, lietuvių dailės patriarchas, kuriam sausio 2 d. suėjo 80 metų. Gimęs 1879 metais Joniškėje. Mokėsi Mintaujos gimnazijoje, studijavo tapybą Petrapilyje, Varšuvoje, Krokovoje, Šveicarijoje ir Italijoje. Pirmojo pasaulinio karo metu gyvendamas Rusijoje dail. A. Varnas padarė eilę šaržų — Ant politikos laktų — meistriškai pavaizduodamas anų laikų mūsų veikėjus. Grįžęs į Lietuvą, Varnas dėstė meno mokykloje. Antroje pasaulinio karo pabaigoje, dailininkas pasitraukė į Vakarų ir jau 10 metų kal gyvena Chicagoje, kur, nežiūrint senyvo amžiaus, tebėra darbingas ir kūrybingas.

V. MAŽELIO PORTRETAS

## Lietuvių telegramos Vatikanui

(ATKELTA IŠ 1 PSL.)

Susirinkimas pasibaigė išrinkus tuo reikalu rūpinis tam tikrą komitetą su tautininkų visuomenės veikėju T. Blinstrubū priešakyje. Komitete be tautininkų matomi ir liaudininkų bei krikščionių demokratų reprezentantai. Tas komitetas paragino siųsti telegramas Vatikanui ir sušaukė pereiną sekmadienį masinį mitingą, bet ne kurioje nors vienuolyno salėje, "kur paprastai vyksta lietuvių susirinkimai, bet "neutralioje" vietoje - Linbloom mokyklos salėje, išnuomotoje už 250 dol.



Nepaisant siaučiančio šalčio ir lietuviams neįprastos vietos komiteto sušauktą masinį susirinkimą atvyko per 500 žmonių.

Susirinkimą atidarė komiteto pirm. T. Blinstrubas ir prezidentui kviesdamas konsulą dr. P. Daužvardį, ALTO vykdomojo komiteto narius ir ALTO Chicago pirmininką S. Wells. Šimūčio, Grigaičio, Vaidylos ir Wellso tačiau salėje nebuvo. Tokiu būdu iš ALTO didžiūnų savo vietą užėmė tik inž. E. Bartkus. Sekretoriauti buvo paskiestas V. Adamkavičius. Po konsulo Daužvardžio kalbos, žodį gavo inž. E. Bartkus, kuris pareiškė kalbėsias kaip ALTO

vykd. kom. vicepirmininkas ir privatus asmuo. Kaip ALTO vicepirmininkas jis pranešė ALTO vykd. kom. nutarimą telegramomis kreiptis į kard. Tardini ir popiežiaus neoficialų atstovą Washington. Be to, vykd. komitetas yra nusistatęs pats vykti į Washingtoną ir aiškintis su tuo atstovu. Kaip privatus asmuo Bartkus pranešė kalbėjęs telefonu su Lozoraičiu, kuris jam sakė, kad telegramos, prašančios palikti Lietuvos pasiuntinybę plaukiančios iš viso pasaulio (net viena iš Indijos) ir jos darantios išpūdzio. Sausio mėn. viduryje turi pasirodyti oficialių atstovybių prie Vatikano sąrašas, jei jame Lietuvos vardo nebūsią, reikalas būsiąs pabaigtas. Bartkus polemizavo su pažiūra, kad amerikiečiams nesą ko kiltis į tą reikalą, tarp kitko pabrėždamas, kad popiežiaus buvęs išrinktas ne vien Vatikano piliečių, bet įvairių valstybių piliečių kardinalų, jų tarpe ir amerikiečių. Tą nuomonę gynė ir kiti tautinės srovės kalbėtojai, kaip T. Blinstrubas, dr. S. Bležis ir komiteto vicepirmininkas J. Jurkūnas.

Dr. V. Šimaitis (darbo fed.) perskaitė vyskupo V. Brizgio raštą, kuriame teigiama, kad visas reikalas išplaukė iš negalėjimo atnaujinti kredencijalus.

Vyskupas Podolskis, prel. Tula-ba bei kiti dvasiškiečiai jau gruodžio mėn. raštu kreipėsi į Vatikaną prašydami palikti status quo. Ir L. Prapuolenis (frontininkas) pakartojo panašią mintį.

Vicepirmininkas Jurkūnas padarė pranešimą apie komiteto pirmos savaitės veiklą. Pirmame susirinkime dalyvavę 80 lietuviškų organizacijų 170 atstovų. Chicagoje įsteigta keletą punktų, iš kur galima siųsti telegramas į Vatikaną. Per 500 žmonių pareiškė juose norą pasirašyti kolektyvias telegramas, o 170 mušė individualias. Apie panašią veiklą pranešama iš Detroito, Clevelando, Los Angeles, Omahos, nieko negirdėti, su pašaipa pareiškė pranešėjas, iš New Yorko, kur turbūt veiksniai posėdžiaują.

Susirinkimui baigiantis kažkoks kunigas ar tik kunigiškai apsirengęs asmuo, kurio tapatybės nebuvo galima nustatyti, iš vietos patiekė du klausimus: kodėl susirinkta ne lietuviškoje salėje ir kėlė iš susirinkusiųjų priklauso katalikų parapijom. Atsakymo į antrą klausimą jis negavo. Įdomu, kad susirinkimas nebuvo pradėtas įprasta invokacija!

(NUKELTA Į 3 PSL.)

# Lietuvių telegramos

(ATKELTA IŠ 2 PSL.)

Vienas žymus katalikų veikėjas dėl visų tų įvykių šių eilučių autoriui privačiai pareiškė didelį pasipiktinimą. Esą dabartinis sąmyšis jam priminė sąmyšį bolševikams Lietuvą okupavus: vadai nesuigaudė, pradėjo vieni kitus kaltinti, o veiksmų iniciatyva buvo palikta gatvei. Taip buvę ir ši kartą. Tokio Vatikano žygio galima buvo laukti, o visa eilė mūsų dvasininkų Romoje turėjo nujausti ir jo laiką. Jie galėjo informuoti cikagiškius veikėjus, kurie suprantama susijaudinimą galėjo vaizdžiai tariant išleisti pro tam tikrus ventilius. Vietoje to vadai nieko nedarė, o tik vėliau pasileido paskui minią, bandydami sulipdyti sumuštą politinį porcelianą.

Chicagoje šypsenų sukėlė vienas iš daugelio dr. P. Grigaitis komentary. Sausio 2 d. Naujienų numeryje jis teigia, kad dėl Lozoraitčio ir Geručio intrigų Vokietija neleidusi VII-kuil Bonnoje įsteigti "pusiau oficialią" atstovybę. Girdi, "per ją gal būtų buvę galima iš anksto patirti ir apie tuos naujus vėjus, kurie ši rudenį ėmė pūsti Vatikane".

Nejaugi dr. P. Grigaitis mano — klausama Chicagoje — kad įsteigus dr. Karveliui "pusiau oficialią" atstovybę Bonnoje, Karveliui kurią gražią dieną paskambintų dr. Adenaueris ir pasakytų, kad patyręs iš popiežiaus Jono apie pastarojo norą nutraukti santykius su Lietuvos

pasiuntinybę? Ir ką po to turėtų daryti Karvelis — pasiklausti dr. P. Grigaitis nuomonės? Ir ar dr. Grigaitis būtų galėjęs duoti kitokią atsakymą negu jis davė dabar, būtent: "turime pirma suvokti, kur stovime, ir tada galvoti, kurio keliu reikia eiti toliau!"

## Boston, Mass.

### KUDIRKOS MINEJIMAS

Sekmadienį, sausio 18 d. 3 v. p. p. South Boston High School salėje, rengiamas iškilmingas dr. Vinco Kudirkos 100 metų gimimo sukakties minėjimas. Programoje: Dr. Jono Puzino paskaita apie Kudirką ir Lietuvių Dramos Sambūrio vaidinimas (A. Gustaitis atkurta K. Inčičios 6 veiksmų pjesė "Vincas Kudirka"). Svarbiausius vaidmenis atliks Henrikas Kačinskas ir Antanas Škėma. Režisuoja Ipolitas Tvirbutas ir Aleksandra Gustaitienė. Muzikinės dalies vedėjas Vyt. Strolija. Naujai pagamintos dekoracijos. Įėjimo auka 2 dol. Moksleiviams 50 c.

**Nepamirškite atnaujinti prenumeratos**

## Lietuvių Enciklopedijos talka

Lietuvių Enciklopedijos Leidykla skelbia paskutinę Lietuvių Enciklopedijos TALKĄ nuo 1958 m. spalio 15 d. Talkos metu naujai L. E. užsisakiusieji gaus dovanų knygomis.

Užsisakę L. E. nuo 1958 m. gruodžio 15 d. iki 1959 m. vasario 15 gaus pilną V. Krėvės Raštų rinktinę (6 tt.). Ir visi tie, kurie užsisakys nuo 1959 m. vasario 15 d. iki 1959 m. balandžio 15 d., gaus Lietuvos Žemėlapi ir Jono Ballo Lietuvių Dainos Amerikoje.

Bejusius L. E. 15 tomy naujieji prenumeratoriai gaus išimokėjimui jų pageidautomis sąlygomis, o už naujai išleinančius toms, kurių bus dar 12-13 tt., moka už kiekvieną išleinančią tomą. Vieno tomo kaina JAV \$7.75, visur kitur — \$8.

Lietuvių Enciklopedijos leidimas nėra kieno nors asmeninis reikalas, bet visų lietuvių sutelktinių pastangų vaisius, nors, deja, tik laisvame pasaulyje gyvenančių lietuvių pastangos už savo kultūrą ir lietuviškumą išlaikymą. Šiandien tapęs ir besąlyginės laisvinimo kovos dalimi. Šiandien jau jokia paslaptis, kad pradėjus leisti išsibarčiusiems pasaulyje lietuviams L. E., Maskva susirūpino, ją puolė ir iškoneveikė, o norėdama nuraminti okupuotą Lietuvą suteikė jai teisę išleisti susovietintą enciklopediją lietuviškai. Tą pažadą davė vien tik lietuviams, bet, kaip įprasta, pažadas liko pažadu ir Lietuvoje turėjusi pasirodyti sovietiška enciklopedija jau numarinta Maskvos okupacinėje cenzūroje. Šis Maskvos rūpestis ir nuolatinis L. E. puolimas rodo, koki milžiniškai lietuvišką darbą šiandien mes išveičiam atliekame. Ir tikrai, mes ja galime didžiuliais, nes tik vieni lietuvi, išsiblaškę po visą laisvą pasaulį, leidžia bendrąją enciklopediją su gausia liuanistika. Kito tokio atsitikimo dar nėra pasaulyje. Mes darbą daugiau kaip įpusėjome, tikime ir iki galo ištesėti.

Mielas Lietuvi, mes kviečiame Tave įsijungti į L. E. prenumeratorių eilės ir tuo pačiu būti mūsų pradėtojo darbo dalininku. L. E. leidžiame visi sutelktinėmis pastangomis, ją leidžiame visi bendra talka. Todėl ir ją baigus, visas mūsų pasididžiavimas ir būsimų kartų įvertinimas priklausys visiems: leidėjams, redaktoriams, talkininkams ir prenumeratoriams. Laukiame atsiliepiant.

LIEUVIŲ ENCIKLOPEDIJA, 265 C St., S. BOSTON 27, MASS.

## Philadelphia, Pa.

### SUSIRINKIMAS LIETUVIŲ ŠALPOS REIKALAIS

Devintojo BALFo seimo proga, Newarko lietuvių parapijos bažnyčioje, prel. Juras pamokslė pažymėjo, kad lietuviams kurie neaukoja BALFui, yra šalti kaip statulos — gali po jų kojomis verkėti, maldauti, jos nesujudės. Vaclovas Sidzikauskas, sveikindamas seimo atstovus, tarė: "Jūs esate vargo kapotojai ir turite dirbti iki neliks nė vieno vargstančio lietuviu."

Per dvi seimo dienas stebėdama suvažiavusius atstovus galvojau, kad visi kaip tos darbinėsios bitelės rinkę medų gailėstingų žmonių širdyse, suskridę iš visų Amerikos kampų sunesė BALFui 20,000 dol., iš kurio sėdami šaukštu ar stikli-

ne gydytų fizinių ar moralinių skausmą mūsų sesės ar brolio širdyje. Tikiu, kad ir mes aukojusieji ar dalyvavusieji aukų rinkime jaučiame malonumą, kad prisidėjome. O neaukojusieji turėtų pagalvoti gal tas doleris, kuris kartais yra menkniekiams išleidžiamas šiame visko pertekusiame krašte, vargstančiam broliui tikrai galėtų daug padėti. Būkime gal ir statulos, bet su plakančia ir gailėstinga širdimi.

Šia proga kviečiu visus į Philadelphia BALFo 52 skyriaus metinį susirinkimą, kuris įvyks sausio 11 d. 4 val. dieną šv. Andriejaus parapijos salėje. Iš

susirinkimą pažadėjo atvykti BALFo centro reikalų vedėjas kun. L. Jankus. Po susirinkimo šeiminiskas pobūvis su užkandžiais, galvinančiais gėrimais ir muzika.

SOFIJA ROMANAUSKIENE  
BALFo 52 skyriaus pirmininkė

• Naujieji Vilniaus miesto klinikos rūmai Antakalnyje atidaryti pr. m. gruodžio 5 d. Klinikinėje ligoninėje yra 300 lovų, auditorijoje 200 vietų. Naujoje klinikoje dirbs 68 gydytojai, 238 felčeriai, akušerės, medicinos seserys ir kiti tarnautojai.

## SIUNTINIAI SIUNČIAMSI Į SOVIETŲ RUSIJĄ

UKRAINA, LIETUVA, BALTGUDIJA, LATVIJA, ESTIJA IR KITAS RESPUBLIKAS.

Pasinaudok patikimu, kruopščiu ir greitu mūsų firmos patarnavimu.

### GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., Inc.

135 WEST 14th STREET Licensed by USSR  
NEW YORK 11, N. Y.

Atdara kasdien nuo 9-6;  
Sėkmadieniais nuo 9-4

#### MUSU SKYRIAI

Tel. Chelsea 3-2583

141 Second Avenue  
NEW YORK CITY  
Tel. GRamercy 5-7430

39 Raymond Plaza W.  
NEWARK, N. J.  
Tel. MARKET 2-2877

132 Franklin Ave.  
HARTFORD, CONN.  
Tel. CHapel 6-4724

900 Literary Rd.  
CLEVELAND 13, OHIO  
Tel. TOWER 1-1461

332 Fillmore Ave.  
BUFFALO 6, N. Y.  
Tel. MOhawk 2674

308 W. Fourth Street  
BOSTON 27, MASS.  
Tel. ANDrew 8-5040

11339 Jos. Campau  
DETROIT 12, MICH.  
Tel. TOWNsend 9-3980

632 W. Girard Ave.  
PHILADELPHIA, 23, PA.  
Tel. WALnut 5-8878

Visais klausimais, ryšyje persiuntimo siuntinių Jūsų giminėms ir draugams, kreipkitės į mūsų patyrusius, atydzius ir mandagius skyrių vedėjus, kurie maloniai suteiks jums visus nurodymus. Pradžiuginkite savo gimines ir draugus nusiųdami jiems siuntinį. Mūsų didžiulė firma turėdama tūkstančius patenkintų klientų 100% garantuoja siuntinių pristatymą. Kiekvienas siuntinys išsiunčiamas laike 48 val. ir adresatą pasiekia per 6-7 savaites (oro paštu laike 7-12 dienu).

**3 1/4 %**  
METAMS  
Dividentas pagal Jūsų sutaupas  
(3% nuolatinio ir 1/4% priedo)  
skelbiama kas 3 mėnesiai  
baigiančiais 1958 m. gruodžio 31 d.

**THE Kings County SAVINGS BANK**  
Incorporated 1860

Assets Over \$136,000,000  
EASTERN PARKWAY OFFICE: 539 Eastern Parkway at Nostrand Avenue  
BROADWAY OFFICE: 135 Broadway at Bedford Avenue  
Additional Banking Hours — Monday evenings 5 to 8 P.M. Additional Banking Hours — Monday evenings until 7 P.M.  
Member Federal Deposit Insurance Corporation

NAUDOK ŠI KUPONĄ DABAR!

The Kings County Savings Bank  
539 Eastern Parkway, Brooklyn 16, N. Y.

I enclose \$\_\_\_\_\_ to open a savings account as checked below:

- Individual Account \_\_\_\_\_
- Joint Account with \_\_\_\_\_
- Trust Account for \_\_\_\_\_
- Send me Free, Postage-Paid Banking-By-Mail envelopes.

NAME \_\_\_\_\_

ADDRESS \_\_\_\_\_

CITY \_\_\_\_\_ ZONE \_\_\_\_\_ STATE \_\_\_\_\_

Send check or money order. Cash should be sent by Registered Mail only.

## VIENYBĖ

LITHUANIAN WEEKLY  
Established in 1886

Juozas Tysliava  
Editor and Publisher  
192 Highland Boulevard  
Brooklyn 7, New York  
Tel. APplegate 7-7257

Vytautas Meskauskas  
Associate Editor  
2625 S. Harvey, Berwyn, Ill.  
Tel. Pioneer 9-2588

Entered as Second Class  
Matter October 23, 1907 at  
the Post Office of Brooklyn  
N. Y. Subscription Rates:  
USA, Canada and other  
countries \$7.00 for one  
year. Advertising rates on  
application.

### Paskutiniai posukiai

Paskutiniai Lietuvą palietę posukiai Vatikane skivaizdžiai parodė, kaip mes, su visais savo veiksniais, nepasiruošę netikėtumams. Atrodo, kad net ir pati Lietuvos pasiuntinybė prie Vatikano iki paskutinės valandos nežinojo, kas jai buvo ruošama. Net ir sužinojus, Amerikos lietuviai dar ilgai negalėjo susivokti, nes nieko tikro ir galutinio apie tai jiems nebuvo pranešta.

Dabar, kai jau Amerikos lietuvių organizacijos buvo įsisiūbavusios šaukti "spontaniškus" susirinkimus, tai iš Romos Štai gauta žinia, kad Lietuvos pasiuntinybė prie Vatikano esanti "išgelbėta". Taigi, net ir ši žinia iš dalies mus užklupo netikėtai...

Dabar klausimas, iki kokio laipsnio Lietuvos pasiuntinybė prie Vatikano yra "išgelbėta"? Lietuvos Generalinis Konsulas New Yorke mums pranešė, kad jis gavęs Diplomatinijos Šefo telegramą iš Romos. Panašiai esąs painformuotas ir Vliskas. Bet, rašant šiuos žodžius, Vienybė dar nebuvo smulkiau supažindinta su pranešimų turiniu.

Iš pasikalbėjimų su geriau painformuotais asmenimis, Lietuvos pasiuntinybės prie Vatikano reikalas dabar, maždaug, taip atrodo: Pasiuntinybė nepanaikinama, bėt ir asmens su ministerio titulu joje nebevaliekama. Paliekamas kažkoks tarpininkas tarp dviejų vyriausybų - ministerių įgaliojančios ir jo įgaliojimus priimančios. Tai net mažiau, negu vadinamas charges d'affaire.

Ir vis dėlto tai geriau, negu nieko. Visiškas pasiuntinybės prie Vatikano uždarymas būtų buvusi pradžia galo visiems Lietuvos suverenumo likučiams užsienyje. Bet ir tai, kas įvyko, arba, teisingiau sakant, būtų galėję įvykti, yra labai rimtas mums išėjimas: Atsargiau su ateitimi, kuri Lietuvai tuo tarpu nieko gero nežada!

Priešingai, laikas veikiamų mūsų nenaudai, ir ateity gali tekti išgyventi dar skaudesnių patyrimų.

## Koegzistencija ar nesusipratimas?

Jau prieš keletą mėnesių Drauge tilpo vienas, vėliau kitas straipsnis apie Prancūzijoje mirusio Jurgio Savickio palikimą ir t.t. Bet tuose straipsniuose vis buvo paminimas rašytojo Jurgio Savickio sūnus, kuris gyvena sovietų okupuotoj Lietuvoje. Viename tų straipsnių buvo aprašyta - Augustino Savickio kelionė Prancūzijoje. Taip pat buvo paminėta, kad Augustinui Savickiui ne ką tepavyko iš to palikimo gauti, kadangi kažkokia prancūzų tautybės ponitą palikimą patvarkiusi taip, kaip jai patikę, nes ji turėjusi velionio Jurgio Savickio atitinkamus įgaliojimus. Gaila, kad toji ponit visus rašytojo nespausdintus rankraščius ne tik neatidavusi lietuviams nei sūnui - Augustinui Savickiui, bet ėmusi ir sudeginusi. Netenka stebėtis, kad svetimtautčiai nevertina mūsų kūrybos, nevertina mūsų kultūrinių vertybių... O tokių atsitikimų buvo praeity ir dabarty - bus jų ir ateity. Tik liūdna, kad tie senyvi mūsų kūrybai duoda kažkokioms svetimtautėms ypatingus įgaliojimus, turinčius teisnę galing tuos palikimus patvarkyti taip, kaip joms ar jiems patinka.

Šiuo straipsniu noriu daugiau paliesti Jurgio Savickio sūnų - Augustiną Savickį, juo labiau, kad ir Lietuvių Dienos 1958 m. lapkričio mėn. nr.

vėl nepalieka ramybėje jo, to Augustino Savickio ir škart kaip dailininką, su pasididžiavimu, iškelia, į "geriausių Lietuvos dailininkų" eiles. Negaliu nutylėti nepaaiškines tikros tiesos apie Augustiną Savickį - rašytojo Jurgio Savickio sūnų. Man nesuprantama, kodėl pradėdama garbinti komunistus, Jeigu be to ir negalėtų mūsų laikraščiai apsieiti (tačiau atam netikiu, St. R.). Juk Lietuvoje yra daug dailininkų, muzikų, rašytojų, mokslininkų ir kitokių nepartinų lietuvių, kurie gal labiau tikėtų t. v. kultūrinę koegzistenciją pradėti. Bet taip darydami, mes nutoltume nuo Lietuvos vadavimo idėjų ir, be to, smogtume mirtiną smūgį jau ir taip daug kenčiantiems tautos kankiniams.

### KAS GI YRA TAS AUGUSTINAS SAVICKIS?

Lietuvą okupavus (1940 m.) raudonajai armijai, A. Savickis tučiuojau uoliai įjungė ir okupantų komunistinės propagandos eilto eiles: jis komjaunuolis ir "Karių Tiesos" Kaune - komjaunuolių skyriaus redaktorius. 1940 m. jis dirba "Raudonarmietyje" - 29tojo teritorinio korpo laikraščio redakcijoje Vilniuje; čia jis rūpinasi komjaunimo auklėjimu. Vilniuje A. Savickis įjungia ir komunistų - bolševikų partijos



Rašytojas Jurgis Savickis, nuo kurio mirties neseniai sukako šešeri metai. 1952 m. gruodžio 22 d. mirusio Jurgio Savickio palaikai yra palaidoti Pietų Prancūzijos pajūryje.

eiles ir gauna partiečio bilietą. Tuomet su pasididžiavimu A. S. pasakojo, kad jis esąs žydės (berods Grinblataitės) sūnus, o jo tėvas esąs buržujus ir gyvenęs užsieny - Prancūzijoje. Jis su pasipiktinimu kalbėjo, kad jo tėvas tarnavęs A. Smetonos "žiauraus režimo" diplomatinėje tarnyboje. Pagaliau minėjo, kad jo tėvas pametęs jo motiną, kuri vertėsi dantų gydytojos praktika Kaune.

### SOVIETŲ RUSIJOS IR VOKIETIJOS KARUI SULIEPSNOJUS

Jaunam idealistui komunistui, - 1941 m. metais teko sprukti Maskvon. Jis su kitais pabėgusiais komunistais ryžtingai dirbo Maskvos politinės propagandos tarnyboje. Daugiausia jis reikėsi radijo tarnyboje. Okupavus Lietuvą vokiečiams, tas pats Augustinas Savickis, kartu su M. Melnikaitės partizanais, parašytu nutupdomas Žemaitijoje. Tie bolševikų partizanai terorizuoja ūkininkus: padeginėja sodybas ir žudo patriotus lietuvius. Apei 1943 m. Augustinas Savickis daugiausia veikė apie Kuršėnus. Dažnos degančių sodybų pašvaistės kraujo spalvomis nušviestdavo dangų; ir balsios ir neramios buvo tos naktys, kada raudonųjų banditų automatai nutildydavo pagalbos šaukiančiųjų lietuvių riksmus. Augustinas Savickis buvo apdovanotas raud. ordinais.

### AUGUSTINAS SAVICKIS LAISVAI KELIAUJA PO VAKARŲ EUROPA

Kada kiti lietuviai nė žingsnio negali žengti be komunistų slaptosios policijos (MVD) pagalbos, tai Augustinas Savickis laisvai keliauja pats vienas į Paryžių ir kitur. Jis buvo apsilankęs ir 1958 m. pasaulinėje Briuselio parodoje. Jis apsilan-

ko ir vakaru Vokietijoje. Mas-kvoje Augustinas Savickis - kaip namie. Užtat tik 1949 m. baigęs Vilniaus Dailės Institutą jis iškilo į "geriausių Sovietų Rusijos dailininkus". Niekam nepaslapstis, kad Augustinas tuo "geriausių dailininku" tapo tik dėl to, kad jis patikimas ir nusipelnęs komunistas, o dailininkas, kaip ir žurnalistas - jis prastas.

Tuo tarpu "Lietuvių Dienos" tą baisų žmogų kelia į aukštybes kaip sapnuodamos:

"Jo stilius anaipol ne realistinis, jo tema dažniausia toll nuo gyvenamosios aktualijos, tad stalininiai socialistinio realizmo kritikai ilgai nerado jam tinkamesnės vietos naujoje lietuvių dailėje" (sic!) (Ateit lietuvių žudikas buvo Stalino net persekiotas! Mes turime jam užjausti, Gaila, kad toks "genijus" tik dabar pastebėtas.)  
Toliau "Lietuvių Dienos" tęsia:

"Tik po to, kai lietuvių dailės parodoje Maskvoje sovietiniai (t. "revizionizma" pasinekę) kritikai A. Savickį iškėlė kaip geriausią lietuvių (argi? St. R.) dailininką, jį "pamatė" ir lietuviškieji klapčiukai (kokie?). Pasaulinė Briuselio parodon nukeliavo ne kieno kito, o Savickio paveikslas".

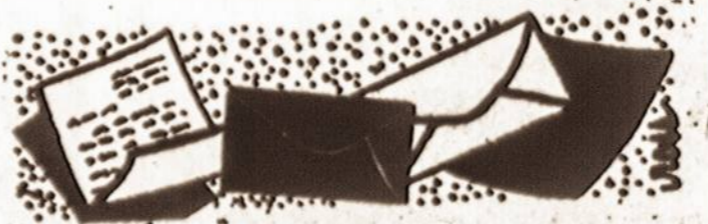
### PRAŠAUTA PRO ŠALI

Lietuvių Dienų redaktoriai turėtų būti atsargesni. Tokie kalbki komunistų ikėlimai skaudžiai įžeidžia kiekvieno lietuvių patriotinius jausmus; juo labiau, kad Augustinas Savickis yra susitepęs lietuvių krauju ir su lietuviams nieko bendro neturi: tikrai vardas ir pavardė - tai ir viskas.

Taigi, at klausiu: koegzistencija ar nesusipratimas?

STASYS RIMDEIKA

MUMS  
RAŠO:



Gerbiamas Pone Redaktoriau:

Prašau neatsakyti Jūsų redaguojamam laikraštyje patikslinti Vienybės 50-ajam numerijje tilpusį p. Jono Valaičio pranešimą apie tautininkų suvažiavimą Brooklyne, steigiant A. L. Tautinės Sąjungos Rytų Apygardą.

Pranešime nurodytas paradoksas, kad suvažiavime daug kalbėjus apie liberalizmą, A. L. Tautinės S-gos Rytų Apygardos valdyba buvo paskirta S-gos pirmininko inž. E. Z. Bartkaus, būtų vykęs faktų sugretinimas, jei taip iš tiesų būtų buvę. Faktas gi yra, kad Tautinės Sąjungos pirmininkas jokios valdybos Rytų Apygardai nepaskyrė. Po to, kai suvažiavime buvo ilgokai diskutuota (vairūs būdai tai valdybai sudaryti (tose diskusijose dalyvavo ir p. Jonas Valaitis), suvažiavimui ataklausus, ar pati Organizacinė Komisija turi kokių nors sugestijų Rytų Apygardos valdybai sudaryti, aš paprašiau Sąjungos pirmininką p. J. Bartkų perskaityti Organizacinės Komisijos siūlomus kandidatus į valdybą. Šiam kandidatų sąrašui, susidedančiam iš visų Apygardoje dalyvaujančių skyrių atstovų, suvažiavimas pilnai pritarė ir jokių priešingų pasiū-

lymų, ar pasiūlymų kandidatų sąrašą papildyti, nepadarė.

Nurodytas antras paradoksas, kad p. Vladas Barčiauskas šiame suvažiavime pasisakė esąs nacionalsocialistas irgi nebuvo padarytas suvažiavimo metu, o vakarieniškas humoru formoje.

Jei kalbėti apie paradoksus, tai gal būtų didžiausias paradoksas yra kaip tik p. Jono Valaičio, Tautinės Sąjungos nario, dalyvavusio suvažiavime pilna teisiu nario teisėmis, sąmoningai iškraipytas pranešimas Vienybėje apie šį visais atžvilgiais pozityvų suvažiavimą.

Ir anksto dėkingas už atsilaisymą

VYTAUTAS ABRAITIS

A. L. Tautinės Sąjungos Rytų Apyg. Steigiamo Suvaž. Pirm.

Didž. Gerb. Pone Redaktoriau,

Praeity metų gruodžio 19 dieną Vienybės savaitraštyje nr. 50 tilpo kronikos žinutė liečianti mane.

Kadangi tos žinutės autorius sąmoningai klaidina visuomenę, randu būtinu reikalu painformuoti Vienybės skaitytojus apie tikrą padėtį.

1957 m. lapkričio 23 dieną buvusi mano žmona, Juratė Pau-

(NUKELTA I 12 PSL.)

# JĖZUS ŠIŲ DIENU ŠVIESOJE

Piemens paleistas akmuo iš naujo uždege teologų ir istorikų diskusijas dėl Jėzaus istorinės egzistencijos - Jėzus kaip neišsakoma paslaptis Jo žemiškojo gyvenimo tyrinėjimas

Vokiečių savaitraštis Der Spiegel savo gruodžio 4 d. numerio „cover story“, atseit, pagrindinį straipsnį skyrė Jėzui Nazarėnui, kurio gimimo sukaktį uolūs prekybininkai mums kas-met primena bent pora mėnesių anksčiau. Straipsnyje moderniu žurnalistiniu metodu stengiamasi suglaustai perteikti visas turimas žinias apie Jėzų žiūrint į Jį žmoniškom akim, tarytum Jis būtų šių dienų politikos herojus. Mes dalį to savaitraščio kruopščiai surinktos medžiagos čia perteikiame savo skaitytojams. -- RED.

Toks Jėzus Nazarėnas, koki šandien išivaizduojame, niekadose neegzistavo — aiškina garsusis pacifistas Albert Schweitzer savo knygoje Geschichte der Leben — Jezu — Forschung (Jėzaus gyvenimo tyrinėjimo istorija). Pirmoji tos knygos laida pasirodė 1906 metais ir iki šiol vokiečių teologų ji laikoma standartiniu veikalu.

Joje Albertas Schweitzeris teigia, kad nėra pakankamai patikimų šaltinių, kad galima būtų konstatuoti istorinę tiesą apie Jėzaus gyvenimą, tačiau tikinčiajam tai neturi kliudyti. Jėzus pas jį ateinąs kaip nepažįstamas ir apsirėiškęs jam kaip neišpasakojama paslaptis „unaussprechliches Geheimnis“.

Alberto Schweitzerio knyga užbaigė beveik 200 metų užtrukusių karštų ginčų ir tyrinėjimų epochą Vokietijoje — prie istorinės tiesos konstatavimo ji vistiek neprivedė. Ir kitas vokiečių teologas Walther Bienert 1936 m. štai ką sakė: „Nereikalingas ir smarkus ginčas dėl Jėzaus egzistencijos jau seniai nutilo. Nei kritiškam mokslui, nei polemikoje prieš krikščionybę

klausimas, ar Jėzus iš tikro gyveno, nebevaidina jokios rolės“. Krikščionybė yra faktas, jos vienokia ar kitokia pradžia, to fakto vistiek nepakeičia.

Tik 1947 metais akmuo, kuri tulas arabų piemuo paleido į ošką, vėl sukėlė naujas diskusijas dėl Jėzaus asmens. Mat, tas akmuo pataikė ne į ošką, bet skardį olotoje Palestinos žemėje atsimušė į molinį puodą ir taip keistai suskambėjo, kad atkreipė piemens dėmesį. Puodinėje buvo rasti rankraščiai, šiandien žinomi Negyvosios Jūros raštų vardū. Tą vietą akyliau panagrindėjus, buvo rasta daugiau puodynų su raštais, o vėliau lyg ir vienuolyno griuvėsiai. Tas vienuolynas priklausė žydų esenų sektai. Kodėl tie raštai buvo sudėti į puodines ir paslėpti olose, visai tiksliai nežinoma, bet prielaidinama, kad su jais buvo pasielgta taip, kaip dar ir šiandien žydai elgiasi su savo šventaisiais raštais. Kai jie neberekalingi, susidėvi, tai „palaidomi“ kiekvienose žydų kapinėse specialiai tam tikslui numatytoje vietoje. Už tą pažįstą kalbą faktas, kad tie raštai, išrašyti odoje, į puo-

dynes buvo sudėti gerokai apnešotam stovyje. Idomiau yra tai, kad nors tie raštai buvo rašyti ir „palaidoti“ dar prieš Jėzaus gimimą, o juose tačiau yra tokių minčių ir sakinių, kurias randaime Naujajam Testamente.

Tas faktas leido Paryžiaus universiteto semitų kalbos ir kultūros profesoriui Andre Dupont - Sommer pastatyti klausimą, kuriai sektai esenų ar krikščionių priklauso pirmenybė. Atsakymas anot to profesoriaus esąs visai aiškus, esenų „teisybės mokytojas“, kuris mirė apie 65 metus prieš Jėzaus gimimą, o ne Jėzus esąs krikščionybės pirmūnas. Manchesterio universiteto docentas John Allegro, vienas iš pirmųjų atrastų raštų vertėjų net pasidarė išvadą, kad tas Teisybės mokytojas turėjęs 12 mokinių ir buvęs nukryžiuotas. Kiti tyrinėtojai, kaip amerikietis Millar Burrow ir prancūzų jezuitas Jean Danielou įtikinančiai įrodo, kad anksčiau nurodyti teigimai yra per drąšūs. Tarp Teisybės mokytojo ir Jėzaus mokslo esą daug panašumo, tačiau esą ir skirtumų. Kiekvienu atveju laikoma tačiau tikru, kad Jonas Krikštytojas jau žinojo esenų skelbiamas tiesas. (Panašumas tarp seniau žinomų esenų ir krikščionių pažiūrų dar aiškinamas tuo, kad esenai apie 70 metus po Kr. gim. išsiskleidė po visą pasaulį, tai yra tokiu laiku kada sklido ir krikščionybė).

Apie Jėzaus egzistenciją iki šiol yra žinomi tik 5 ne pačių krikščionių paliudijimai:

1. Romos valdininkas Plinijus, jr. 113 metais rašė imperatoriui Trajanui, kad Mažoje Azijoje yra viena bendruomenė, kuri Kristų kaip Dievą garbina;
2. Romos istorikas Tacitus 117 metais rašė apie krikščionių persekiojimą Nerono laikais (54 — 68 metais). Tos sektos vadas Pontijaus Piloto buvęs nukryžiuotas.
3. Kitas istorikas Sueton 120 metais rašė apie neramumus imperatoriui Claudijui (41 — 54 m. m.) valdant. Tuos neramumus sukėlęs kažkoks „Chrestus“; atrodo, kad tas istorikas manė, jog Jėzus tuo laiku buvo dar gyvas.
4. Žydų taumude, atseit rabinių diskusijų apie žydų tikėjimą protokolų rinkinyje pranešama apie 95 metais įvykusias diskusijas, kuriame Jėzus išvadinamas kvailiu, o jo motina



V. KAŠUBA SUSIMĄSTĖS KRISTUS

Marija buvusi neištekinta savo vyrui.

5. Žydas, romėnų koloborantas, Josefas Flavijus savo apie 95 metus rašytose „Antiquitates“ mini Jėzų, kaip žmogų padariusį daug įstabių darbų. Flavijaus rašto tekstas nėra išlikęs. Jį tačiau apie 320 metus cituoja bažnyčios tėvas Euzebijus. Mokslininkų tarpe buvo nemažų ginčų dėl tos citatos tikrumo. Aplamai imant, dauguma sutinka, jog ji nėra autentiška.

Visos kitos žinios apie Jėzų yra pasemtos iš vadinamųjų krikščioniškų šaltinių. Jų autoriai — neišskiriant evangelijų ir apaštaly laišku — patys Jėzaus nėra matę, todėl Jėzaus gyvenimo tyrinėtojai norėdami išaiškinti įvairius pasitaikančius neaiškumus ir net prieštaravimus turėjo visų pirma iširti tris svarbius dalykus:

1. Žydų tautos būklę Jėzaus veikimo ir evangelijų rašymo laikais;

2. Krikščionių raštų, kuriose rašoma apie Jėzų, jo kilmę ir tolimesnę likimą;

3. Klausimą, kodėl tik kai kurie tų raštų buvo paskelbti teisingais?

Sekančiame numeryje: **KRIKŠČIONYBĖ I POLITIKĄ.**

★ Belgijos Kongo sostinės Leopoldville gyventojai negrai kėlė riaušes, reikalaudami kraštui nepriklausomybės. Buvo išaukta kariuomenė. Riaušiniškai turėjo nuostolių: 15 užmuštų ir 100 sužeistų. Be to, sužeistų. Be to, sužeista 20 europiečių.

## DABAR

(ATKELTA IŠ 1 PSL.)

Andai Naujienose poetas Henrikas Radauskas pranešė, kad jis nėra Marytė Zičkutė-Smith.

Dabar Marytė Zičkutė-Smith, tose patiose Naujienose, cituoja poeto Henriko Radausko eiles. Kitais žodžiais, Zičkutė nori pasakyti, kad ji nėra Radauskas...

O tuo tarpu dr. J. Girnius Aiduose tebeatrajoja savo „nuosmūki“

Teatleidžia Lietuvių Enciklopedijos redaktorius, bet jo išvadžiojimai apie mūsų kultūrą man primena žmogų, kuris tik ką pradėjo mokytis abėcėlės.

Kita vertus, kinai mokėjo rašyti tada, kai mūsų protėviai dar gyveno urvuose...

★ Lietuvos dailininkų sąjungos III suvažiavimas įvyko Vilniuje pr. m. gruodžio pradžioje. Į suvažiavimą atvyko iš kompartijos Sniečkus ir kt. Dailininkai išakmiai buvo raginami daugiau negu iki šiol kurti „tarybinis“ kūrinis. Dailininkų sąjungos valdybos p-kas prof. Vytautas Mackevičius savo ataskaitiniame pranešime pažymėjo, kad Lietuvos dailininkų kūriniai pastaruoju metu buvę rodomi netik Maskvoje, Leningrade ir Minske, bet ir Varšuvoje, Bukareste, Stockholme, Briuselyje, Pekinge. Per ataskaitinį laikotarpį į Dailininkų sąjungą buvę priimta 95 jauni dailininkai.



Dailininkas Adomas Varnas šitaip vaizduoja Šventą Kazimierą. Tai vienas iš daugelio dail. Varno Amerikoje sukurtų dalykų.

# ŠI KARTĄ, SIR, APIE JOHN GIELGUDĄ

ALGIRDAS GUSTAITIS

Paskelbus rašinį apie Laurence Harvey, tuojau buvau užklaustas, "Kada parašys apie Gielgudą?"

John Gielgud gimė 1904 m. balandžio 14 d. Londone. Tėvai Frank ir Kate. Bėjęs bendrajam išsilavinimui būtinuosius mokslus (Westminster School), valdybą studijavo Lady Benson's School ir Royal Academy of Dramatic Art, abi gerai baigdamas. Jo pirmas stambesnis pasirodymas buvo Old Vic teatre 1921 m. lapkričio 7 d., vaidinant Heraldą "Henry V" veikale.

Jo valdybinis kelias labai platus ir margas. Kai kurie vardai ir datos:

1925 m. gegužės mėn. įeina Noel Coward vieton kaip Nicky Lancaster veikale "The Vortex". 1926 m. kaip Peter Trophimoff veikale "The Cherry Orchard" ir kaip baronas Nikolay "The Three Sisters".

Amerikoje pirmą kartą pasirodo 1928 metais New Yorke kaip Didysis Kunigaikštis Aleksandras veikale "The Patriot".

1929 metais įsijungia į garsojį Old Vic teatrą ir ten pasilieka net 3 sezonus. Pasisekimas seka pasisekimą. 1935 metais vaidina Romeo garsiajame Shakespeare kūrinyje "Romeo ir Juliet". Veikalas rodyta net 186 kartus.

1937 m. kaip Karalius Henrikas "Richard II".

1940 metais grįžta į Old Vic ir vaidina karalių "The Tragedy of King Lear" ir Prospera "The Tempest". 1942 metais sukuria Macbeta. 1944 m. Gielgudas žavi "Hamlete", "A Midsummer-Night's Dream" ir kt. 1945 m. su anglų vaidintojais išvyksta linksminti karių į Indiją, Tollmuosius Rytus kaip Hamletas ir kaip Thomas Mendip "The Lady's Not For Burning".

Itisuose sąrašuose jo vardas statomas vis pirmoje vietoje -- "Julius Caesar", "A Winter's Tale", "Much Ado About Nothing", "The Way of the World", "A Day by the Sea". Jo paskutiniai vaidinimai buvo "Nude With Violin" Globe teatre Londone.

Sir John Gielgud žinomas kaip teatro artistas (plačiaja prasme), kaip filmo aktorius, kaip teatrinės tematikos rašytojas, kaip veikalų direktorius. Sakysime, jis neseniai baigė iforminti Terrence Rattigan veikalą "Variations on a Theme" su Margaret Leighton -- lietuvių kilmės Laurence Harvey žmona pagrindinėje rolėje.

## PERGYVENA SHAKESPEARE ŽMONES METUOSE

Žinėjau Sir John Gielgud jo vieno asmens literatūriniam rečitalyje 1958 m. gruodžio 6 d. Filharmonijos auditorijoje Los Angeles, Calif.

Jisai Shakespeare žmogų ("Shakespeare's Ages of Man") suskirstė: 1. Jaunystė (Youth), 2. Subrendimas (Manhood), 3. Senatvė (Old Age). Po kiekvie-

(NUKELTA I 7 PSL.)



SIR JOHN GIELGUD, žinomas teatro artistas, filmo aktorius, teatrinės tematikos rašytojas, veikalų direktorius. Nuotraukoje - aktorius John Gielgud Shakespeareo Richard II vaidmenyje.

## Istorinė apysaka

P. Tarasenka

# ORDINO GALYBĖS LAIKOTARPIS

— Bet, seneli, juk nei į pilį, nei į miestą negali eiti?.. Kaip tatai atlieki?

— Man ir nereikia ten vaikščioti. Aš ir čia gyvendamas žinau, kas pilyje darosi.

— Koku būdu?

— Kryžiuočių tarnų tarpe yra belaisvių lietuvių, kurie, jei ką sužino, man į Gyvatynę praneša, o aš tas žinias į Lietuvą slapta siunčiu.

— Kad Antanas lietuvis, žinau. O kas kiti?

— Yra ir daugiau, bet prašau tavęs, Alpai, neieškok jų. Tatai ir jiems, ir tau pavojinga. Kai reikės, jie patį ir pats juos pažinsi. O kol kas būk klusnus...

Nusiminė Alpas, išgirdęs senojo Budrio patarimą pilyje likti ir klusniai kryžiuočiams tarnauti. Ilgus metus slopintas tėvų žemės ir laisvės ilgesys dabar veržte veržėsi iš jo širdies, norėjosi tučtuojau pakilus bėgti į Lietuvą. Kiek patylėjęs, jis tarė:

— Brangus seneli, jei negalima tuojau grįžti į tėvynę, tai prašau papasakok apie ją. Aš taip noriu viską žinoti!

Plačiai papasakojo Žaltinis jam apie Lietuvą, apie Žemaitiją, kur buvo jo tėvų pilis. Papasakojo ir apie Trakus, kur gyvena Lietuvos valdovas, Gedimino sūnus kunigaikštis Kęstutis, jau tiek metų atremias piktų kryžiuočių antpuolius.

— Matyt, įkyrėjo kryžiuočiams Kęstutis: dažnai tenka girdėti su pykčiu minimą jo vardą: Kinstudl, Kinstudl! — pastebėjo Alpas.

— Taigi, tikrai kryžiuočiai neapkenčia ne tik Kęstučio vardo, bet ir jo paties. Kiek kartų stengėsi jį kovoje nužudyti ar klasta sugauti! Mat, Kęstutis ne tik jiems priešinasi, dažnai kerštaudamas pats su savo kariauna įsiveržia į Prūsus ir sunaikina kryžiuočių pilis. Štai neseniai didysis ordino magistras pakvietė Kęstutį sudaryti taikos paliaubas. Su nedideliu būriu karių Kęstutis per girią į Tomševos pilį jojo. Staiga skersai kelią su strėle šone prabėgo tauras. „Vadinasi, ten, iš kur tas tauras atbėgo, yra ginkluotų žmonių, o jų, atrodo, neturėtų būti. Ar tik kryžiuočiai mums nėra surengę pasalos? — mąstė Kęstutis. — Gerai, kol

# KLaida

FELIKSAS BOČIŪNAS

Jeronimas pasijuto pavargęs. Jį dar kiek stebino keletas pažįstamų, taip jau gana ramus būdo asmenų, kurie lyg kritiška taisyklę pergyvenę ir sveikstą ligonys, rodė visas gyvumo žymes. Po pasakytų apvalkščiojamogarbei kalbų — nuotaika tapo gyvesnė. Staluose patustėjusios lėkštės likosi primirštos, ir dėmės susimetė ant bonkų, kurios rūpestingai kluojamos, svečių mintis darė greitesnes ir atviresnes. Pasigirdo lyg per ragą spraudžiamo baritono, amžinos atminties "spaudos baliaus" valsas, kurio imitacija vargiai būtų beatpažįstama pačiam Hofmeklerui, jei jis ją girdėtų. Kaimynas padėjęs alkūnę lėkštės likučiuose, smailino naujausią anekdotą šalimais sėdinčiam, garsiai pabrėždamas būdingesnes vietas.

Apšaidarę Jeronimas išgirdo televizijos garsumą, ekrane matė smailuojamą virvę, šivio iš užpakalio didvyriui pagerbti. Kitame patalpų krašte, klubo užvaizda kraipė žiaunas, nuo neįprastų tos rūšies garų, bet nieko nesakė. Lailrodis rodė po pusiauakčio.

— Kas tau? Gaktėrėjai, ar ką? Išgerk arčiau! Stasys stovėjo užpakaliu su bonka rankoje.

— Kur tau, užteko! ... Galvoju jau palikti.

— Ir aš. Še dar vieną! Žinau, seniai buvau pas tave. — Gal užsukti?

— Kiek kartų reikės sakyti, kad išsineidintumėt? Lyg paskutinėms uodegomis! ... Sugriovė užvaizda.

— Dar reikalinga sutvarkyti, taip nepaliksi. — suabejojo Stasys.

— Žinoma! Namai! Kaip ne žmonės! Nesuprantu? Sakyki! Pratyki! Šauki! ... Užvaizda nedavė atskirtis. Bet koks atsakymas — jį tik pykino. Kas jį? Ką žino! Tik jis, — čia dirbęs tiek metų, žings visus užraktus, žmonės, vieną, kitą, kur

rio reikia paklausyti, nes pakliau tekty atskirtis. ... Keliolika vienminčių, kurie vis dar sugebėdavo pasukti klubo iškaibą jiems norimon pusėn. — Iš tiesa eilė gėralų kompanijų, kurios pačios, ar jų agentai palikdavo klubui dovanų, dažniausiai jų pačių gėralų pavidale. Tos sunkiai patikrinamos dovanos pridūdavo užvaizdai narsumo kariauti klubo vardu, rodyti neįgalumą valią, ir papildyti stipnybę — keliolika centų daugiau išlaikų, didesnei piniginei, kartas nuo karto įsigyti.

Keisti žmonės. Dažnai teiraujasi vis atvirščiai. Lyg ne tas pat? Tas ar kitas gėrimas? Jie nesitūpina, kad ana firma jį tą palieka, o prašomo vardo gėrimo, — nieko. Už tai nėra ir nebus. ...

Užvaizda prisimena kelis, gal keliolika atveju, kada matyti ir nematyti asmenys užsiošiodavo kažkaip ir išėdavo. Ar juos gaudyti? Ne! Atsis kiti! O jei jie suprastų! Bet kur tau. ... Prastitūmę pro užsildimūsi: duris, Jeronimas ir Stasys atsirađo kartu.

— Tai užsukti! Gal dar ką rašiu užsildimūsi. — kvietė Jeronimas.

— Gerai. Aš su savo priemonė, Čia palikau šį dviejų gatvių kampą.

— Ir mano automobilis tenai!

Tačiau Stasys savo "priemonės" nerado.

— Matai, veiniai! Mašina pavogė!

Ir tikrai. Išgaruota. Stasys žino vietą, paliko, užrakino. Gal namiška! pašmė? Ne, neturi rakto! O čia galima laikyti per naktį.

— Važiuojam prie tavo namų. ...

— Gerai, — tarė Stasys.

Ir čia nieko nerado. Tai kur jiektoti? Nesuprantama, automobilis senas, nors ten pat stovėjo naujūšiai!

## ARCHITEKTAI LIETUVOJ

Kurie architektai vietai pasireiškia, matyti iš pranešimo "Tiesoje" apie įvykį Vilniuje III Lietuvos architektų suvažiavimą. Čia minimi architektai A. Cibas, A. Zelbovičius, K. Cerniauskas, S. Stulginskis, A. Slaviuskas, V. Zubovas, D. Todesas, V. Mikučianis, L. Putna, V. Stankas, D. Baubaitė, E. Budreika.

— Na, ir kvailas! Reikia pranešti policijai.

— Tuo laiku? Jau antra valanda. Matai kiek laiko praleidžiom beješkodami. — kalbėjo Jeronimas.

— Nesvarbu laikas! Policija visada būdi. Atleisk už trukdymą, bet mane pavežėsi, — kalbino Stasys.

— Dar klaus! Važiuojam! Policijos leitenantas nesijaudino. Jeronimas aiškino, kad turėję vašes, kiek išlinksimę. Ilgiau užtrukę, ir paskiau nerade automobilio.

— O raktai kur? Klausė leitenantas.

— Čia! Stasys sudavė ranką (tvarko kišenę).

Raktą parodyti leitenantas nepažė. — Štai mūsų numeris, dėl viso ko. Viskas, — baigė leitenantas.

Vyrai padėkoję išėjo. Namu važiavo tylėdami. Grižęs namo Jeronimas du kartus patikrino automobilio duris.

Parėjęs iš darbo, Jeronimas pataukė Stasį. Atsiliepė žmona.

— Stasys dar neparėjo. Kas gero po vardinį?

— O, tvarkoji! Aš tik norėjau paklausti. Stasys norėjo pavėžinti keletą svečių, bet atsiminė užsirašęs viduje raktus!

— Matyt, stipriai vaikintasi! Šiandien anksti rytą iš gretimo miestelio vienas jų būvusių svečių atvažiavo ir dėkodamas pasakojo: apie dešimtą valandą pasijutęs nerveikas, kadangi buvęs kito atvežtas, o tas dar neskubėjęs. — Stasys pasiilė savo "priemonę", davė raktus ir aurodė vietą. O tas prietelius mūsų automobilį jau žino.

tas Adolfo vardu ir auginamas Marienburgo pilyje. Daug pergyveno per tą trumpą laikotarpį Lietuva. Kovos su kryžiuočiais ne tik nenurimo, bet net dar labiau paaštrėjo ir šiam dešimtmety buvo itin atkaklios.

Kryžiuočiai ne vien karo žygiais, bet ir per tarpininkus bandė paveikti lietuvius ir priversti juos priimti krikštą. Gudrus kunigaikštis Kęstutis greitai suprastavo, kokia yra tikroji kryžiuočių ir jų tarpininkų gražių pasiūlymų prasmė, ir jokiom jų vilionėm nesusigundydavo. Tad kryžiuočiams nieko kito nelikdavo, kaip tik vėl bandyti jėga pavergti Lietuvą. Tai buvo aukščiausios kryžiuočių ordino didybės ir kariinės galybės laikotarpis.

## Sir John Gielgud



Sir John Gielgud vieno asmens literatūriname režitalyje.

(ATKELTA IŠ 6 PSL.)

nos dalies pertrauka. Pasirodymas scenoje, kiekvieną kartą, maždaug po pusvalandį. Sašėje maždaug pusė užimtų vietų. (Taigi, ar tik lietuviai ne uoliau lanko panašios rūšies pasirodymus)? Praskleidžiama užuolaida. Pilkvai auksinė drobulė dekoruoja. Scenoje stalielis, ant jo, kaip gaidų atlošale, dideli lapai — tekstas.

Sir John Gielgud išėina. Praplikęs. Tamsus kostiumas. Ant kairės rankos pirmo spindintis dekoratyvinis žiedas. Išėina kairę ranką laikydamas priglaudęs prie kairio atlapo. Beplojant jis lengvai stovi keliolika sekundžių nepuleisdamas kairės rankos, koją kiek šonan laikydamas. Po keliolikos sekundžių plojimų nuleidžia ir antrąją ranką žemyn, suglaudžia kojas, nusilenkia publikai.

Prieina prie stalielio, dirtelia, paverčia lapą; pora žingsnių scenos vidurin. Pradeda.

Deklamuoja, pergyvena nešifruojamas į tekstą, mintinai. Daug naudoja galvą išraiškų papildymui. Dirba visu kūnu. Rankų nesistengia per daug moksikuoti. Pečių netrauko. Pergyvena visu veidu. Nosis, akys, žandai, smaktas, nei ausys dalyvauja išraiškose. Meistriskai

valdo balsą. Ne drammatizuoja, bet stengiasi išjausdamas pergyventi. Jaučiasi tikrai, drąsiai. Į plojimus mažai kraipia dėmesio ir visad pradeda kalbėti — vaidinti plojimų dar nenustojus. Tarpais duoda paaiškinių. Atskirose scenose buvo žavėtinas.

### PASAULIO SPAUDA APIE GIELGUDĄ

"Joks muzikos instrumentas negali prilygti įvairumui ir išraiškos prasmingumui natūraliai panaudotam kultūringo žmogaus balsui" — pasakė artistas, dramaturgas Harley Granville-Barker. Sir John Gielgud, kuriam už nemirtingus Shakespeare kūrinų perteikimus Anglijos karalienė Elzbieta II 1955 metais suteikė bajoro titulą, balsui kreipia didelio dėmesio ir jį stengiasi panaudoti pačiose ploniausiose stygose. Balsas yra vienas jo talentų, nesantį didžiulius pasisekimus. Pasiskaitykime įvairių valstybių didžiosios spaudos atsiliepimų apie Sir John Gielgud:

IL GIORNO, MILAN: "Šiandien žinovų nuomone, jisai yra didžiausias pasaulio aktorius".

"Vienas labiausiai atžymėtinų artistinių vakarų Olandų Šventėje buvo Sir John Gielgud, davęs nuostabią programą. Nuo pat pradžios Gielgud jautriai pajusdamas mums davė kiek įmanoma duoti didžiojo grožio, poetiškumo, gilumo, pašmatnumo ir didžiojo kiauurai elančio jausmo — tai daugybė, ką Stratfordo genijus galėjo mums pasakyti". (B Amsterdam, Olandijos.).

"Tik didysis artistas, kokiu yra Gielgud, iš auditorijos gali ištraukti alsavimą sulaukanti dėmesį." (Die Welt, Berlin).

"Valdyti auditoriją kaip visuotinus vergus yra skaidrus aktoriaus iširdumas, virpantis ikšiol nežinomu savyje perjungimų drebėjimu, kas iškelia Sir John visų žodinių Sekspyrinių pertiekėjų". (Manchester Guardian, Manchester).

### LIETUVIAI APIE GIELGUDĄ

Kas nežino vadinamos Gielgudų pilies Lietuvoje, prie Nemuno? Taigi, suprantama, kad grynai lietuviškai skambanti Gielgudo (Gelgaudo) pavardė kiekvienam mūsų žmogui nurodo jo kilmę.

(NUKELTA ( 11 PSL.)

### KOVŲ ĮKARŠTYJE

Praėjo dešimt metų nuo to laiko, kai Skomantų Alpas kryžiuočių buvo paimtas į nelaisvę, pakrikčity-



*Winter Garden Tavern Inc.*

VYTAUTAS BELECKAS  
SAVININKAS  
1883 MADISON STREET  
BROOKLYN 27, N. Y.  
(Ridgewood)  
Tel. Evergreen 2-6440



Salė vestuvėms ir kitioms pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas priėmimomis kainomis.

**MARY PAIAUIS**

337 ST. NICHOLAS AVE.  
(Ridgewood)

RESTAURANT  
BAR & GRILL

BROOKLYN, N. Y.  
Phone: Evergreen 2-9141

Kviečia visus atsilankyti, linksmai laiką praleisti ir su draugais sueiti.

**BARAS IR RESTORANAS**

JULIUS DAUGMAUDIS, Savininkas  
Stiklinis baras. Viena gražiausių užėgų Brooklyne.  
273 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.  
Telefonas: Evergreen 4-9533

**Helen Povilanskas  
BAR GRILL & RESTAURANT**

Salė šeimyninėms pramogoms ir susirinkimams.

158 GRAND STREET  
BROOKLYN 11, N. Y.  
EVERGREEN 4-9737

Visame New Yorke nerastite gražesnių ir patogesnių salių kaip

**GRAND PARADISE**

Ka nerengtumėte -- koncertą, vestuves, prakalbas ar šokius -- salėse gali tilpti nuo 25 iki 2000 dalyvių.

L. MOLIN - REIKALŲ VEDĖJAS  
320 GRAND STREET BROOKLYN 11, N. Y.  
Telefonas: Evergreen 7-1123

**REPUBLIC WINE & LIQUOR STORE**

MARIJONA IR JURGIS JOKUBAIČIAI  
322 UNION AVENUE  
BROOKLYN 11, N. Y.  
Telefonas: Evergreen 7-2089

**RAY'S LIQUOR STORE**

JUOZAS IR IZABELE MISIUNAI  
Įvairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai.  
Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.  
103-35 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.  
Telefonas: Virginia 3-3544

*White Horse Tavern*

Baras, Restoranas ir Salė

86-16 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y.  
Telefonas: Virginia 6-9519

**DIDYSIS VIENYBĖS  
ASMENYBIŲ KONTESTAS**

Praeitais 1958 metais Vienybės skiltyse buvo minima visa ellė asmenų, pasižymėjusių įvairiose kūrybinio darbo srityse. Todėl, metams baigiantis, Vienybės redakcija kreipėsi į savo bendradarbius prašydama prisijusti vardus tų asmenų, kurie, jų nuomone, buvo ryškiausi savo veikloje. Anketoje, be to, buvo pažymėta, kad Vienybės skaitytojai bus kviečiami išrinkti vienuolika įžymiausiųjų.

Ne visi bendradarbiai atsiliepė, bet atsiliepusieji prisiuntė pakankamai kandidatų, kurių sąrašas, betgi, dar gali būti papildytas. Visi Vienybės skaitytojai kviečiami dalyvauti šiuose rinkimuose, kurie vyks visą šį sausio mėnesį. Apačioje dėdama kuponą prašoma išsikirti ir su pažymėtais kandidatų vardais gražinti Vienybės redakcijai. Balsavimas anoniminis. Vienybės redakcijos nariai konteste nedalyvauja. Rinkimų duomenys, bendradarbių komisijai patikrinus balsus, bus paskelbti vasario 1 d., Vienybės koncerte, Webster Hall, New Yorke.

**1. ARCHITEKTŪROJE**

St. Kudokas  
Jonas Mulokas  
J. Okūnis  
Vl. Svipas

**2. DAILĖJE**

A. Dargis  
A. Galdikas  
J. V. Jonynas  
Pranas Lapė  
P. Puzinas  
R. Viesulas  
K. Zoromskas

**3. DAINAVIME**

S. Baras-Baranauskas  
Pr. Bičkienė  
Al. Brazis  
M. Kripkauskienė  
J. Liustikaitė  
A. Stempuzienė

**4. LITERATŪROJE**

J. Aistis  
Vyta. Alantas  
M. Katiliškis  
Alg. Landsbergis  
K. Ostrauskas  
A. Skėma  
E. Tulauskaitė  
S. Zobarskas

**5. MUZIKOJE**

B. Budriūnas  
Ch. Daubaras  
J. Gaidelis  
V. Jakubėnas  
J. Kačinskis  
A. Kučiūnas  
A. Kuprevičius  
V. Marijošius  
A. Mikulskis  
J. Rajauskaitė  
Alice Stephens  
K. Steponavičius  
J. Žilevičius

**6. SKAUTIJOJE**

D. Audėnaitė  
A. Banevičius  
A. Bobelis  
P. Molis  
A. Noakaitė

**R. Pakalnis**

L. Petrauskaitė  
A. Treinys

**7. SKULPTŪROJE**

Meila Balkus  
Vyta. Kašuba  
Al. Marčiulionis  
V. Raulinaitis  
P. Vaškys

**8. SPAUDOJE**

J. Antanaitis  
St. Butkus  
E. Cekienė  
M. Gimbutienė  
Alg. Gustaitis  
St. Kairys  
S. Narkėliūnaitė  
J. Prunskis  
B. Ralla  
V. Rastenis  
A. J. Ružancovas  
T. Žilraitis

**9. SPORTE**

S. Arūnas  
E. Besperaitytė  
G. Boreišis  
K. Budreckas  
A. Daukša  
A. Endriukaitytė  
A. Garsys  
V. Grybauskas  
S. Juodvalkytė  
R. Jurgėla  
K. Karalius  
D. Kelekienė  
B. Keturakis  
V. Laurinavičius

J. Leonavičius  
W. Lūbes

A. Milleris  
M. Motiejūnas  
C. Nainys  
A. Salpukas  
S. Simkutė  
V. Sniipas

**10. STUDENTAI**

Algis Avižienis  
Jurgis Birutis  
Anatolijus Butas  
Kazimieras Cempė  
Alfonas Dzikas  
Vladas Krivickas  
Arvydas Kudirka  
Adomas Mickevičius  
Dominykas Nargėla

Tomas Remekis

Algis Sparauskas

Virginija Suktutė

Vytas Vaitaitis

Rimas Vėžys

**11. VAIDYBOJE**

Rūta Lee Kilmontytė  
Z. Arlauskaitė-Mikšienė  
I. Tvirbutas  
G. Velička  
V. Zukauskas

**12. VISUOMENĖJE**

Vyta. Abraitis  
Prel. J. Balkūnas  
E. Bartkus  
St. Barzdukas  
L. Bieliukienė  
Dr. St. Biežis  
J. Bilėnas  
T. Blinstrubas  
Al. Chaplikas  
Ona Cheleden  
Ona Cheleden  
Vl. Dillis  
J. Ginkus  
W. F. Laukaitis  
K. Mariūnas  
J. Maurukas  
Alg. Nasvytis  
Dr. E. Noakas  
A. Rudis  
V. Sidzkauskas  
J. Šlepetytis  
A. S. Trečioakas  
L. Valiukas  
Dr. J. K. Vaitūnas  
P. J. Ziūrys

**VIENYBĖS ASMENYBIŲ KONTESTO KUPONAS**

1. ARCHITEKTŪROJE .....
2. DAILĖJE .....
3. DAINAVIME .....
4. LITERATŪROJE .....
5. MUZIKOJE .....
6. SKAUTIJOJE .....
7. SKULPTŪROJE .....
8. SPAUDOJE .....
9. SPORTE .....
10. STUDENTAI .....
11. VAIDYBOJE .....
12. VISUOMENĖJE .....

Kuponas su kandidatų vardais turi būti gražintas iki sausio 31 d. šiuo adresu: VIENYBĖ, 192 HIGHLAND BOULEVARD, BROOKLYN 7, N. Y.



PRANAS BRUČAS  
Savininkas



# AKADEMINĖS MINTYS

REDAKCIJOS KOLEGIJA: R. Arūnaitė, D. Alytaitė, J. Bačanskas, J. Birutis, S. Sirusas, V. Virbickas  
 MEDŽIAGA SIŪSTI: Rusai Arūnaitėi, 86-84 94th Street, Woodhaven 21, N. Y. Tel. VI 7-6336.



## PAS NEW YORKO STUDENTUS

Stud. Sąjungos New Yorko skyriaus susirinkime pr. m. gruodžio 14 d. iš kalbėtojų pasisakymų buvo galima pastebėti skirtingus organizacijų bruožus, jei kalbėjusieji atstovai yra charakteringi tų organizacijų nariai.

Santaros atstovas pakartotinai tvirtino, kad jis tik įstoja į Santarą ir nieko apie ją nežino.

Ar nevertėtų jį tą sužinoti apie organizaciją, prieš į ją įstojant?

Ateitininkų atstovės pasiūlymuose vyravo krikščioniškas broliškumas suvienytoj Liet. Stud. S-gos veikloje. Stebėtina, kad atstovė užklausta paaiškinti ateitininkų ideologinius principus atsakė apie tai kalbėti.

Kitaip sakant — esu, kas esu, bet nežinau, kas esu. . . Neo-Lituanai — labai nuolaidūs, su viskuo sutinką individai. Tiesiog apgalvestaudama, neolituanė sutiko su kol. ateitininkės kiekvienu pasiūlymu.

Akademiškai skautai — flegmatikai, santūriai apgalvotų išminčių sklaidėjai ir būdingi tokiam humorui, kuris pralina virš masės galvų.

Parinkta tema, "Keltis į bendrą studentų veiklą", buvo sausa ir, kaip plūvenos, byrėjo per plyšius, kuriuos bandė kamšyti moderatorius. Kai kurie susirinkimo dalyviai bandė temą pakreipti ta prasme, kad būtų galima išskirti kovos dvasia. Bet kieta pirmininko ranka užgniauė visus bandymus.

Tiesa, šiek tiek gyvumo įnešė diskusijos "Ar mamų darbas, paruošiant studentų suvažiavimams priešpriešius, priskaitoma prie studentų veiklos?"

Dabartinė valdyba, parinkdama diskusijoms medžiagą, turėtų atsižvelgti į tai, kad šių laikų studentai bus patenkinti tik audringomis diskusijomis, kurios liestų kontroversinius klausimus. Ateičiai siūlau panagrinti temą "Kuo ateitininkas geresnis už akademišką skautą (santarietį, neolituaną)?", arba — "Vieni keltai veda į bažnyčią kiti į karčiamą." L.

## Korp! Vytis metinė švente New Yorke

Pr. m. gruodžio 13 d. Baltic Freedom House, New Yorke įvyko korp. Vytis metinė šventė. Oficialioji programos dalij V. Augustis kalbėjo apie Korp! Vytis praeitį ir jos atliktus darbus Lietuvos tautai, studentijai ir skautijai. Po paskaitos programos vedėjas Korp. Vytis N. Y. skyriaus pirm. R. Kezys supažindino dalyvius su skyriaus junjorais ir pakvietė dr. H. Lukoševičių pranešti senjoro pasižadėjimą. Senjorus pakvietė: R. Čenkus, J. Birutis, E. Bačanskas, J. Bačanskas, V. Ramanauskas, S. Sirusas, V. Šetikas ir V. Virbickas.

Po pakėlimų sekė sveikiniai: Visą skyrių ir ypatingai naujuosius senjorus sveikino gen. konsulas J. Budrys, LLK pirm. V. Sidzikauskas, N. Y. Akademikų Skaučių Draugovės pirm. B. Ulienaitė, Ateitininkų — K. Skrupskelis, Neo-Lituanijos — A. Smetona ir Santaros — R. Penikas. Nauju senjorų vardu žodį tarė V. Virbickas.

Ponios Ulienienės ir Alytienės, talkininkaujant akademikėms skautėms suruošė skaniais vaises. Sekė linksma ir nuotaikinga studentiška daina. D. A.

## Paminėjo Lietuvos Skautų Sąjungos sukaktį



Ramiojo Vandens rajono skautų vadovs Mykolas Naujokaitis pasirašo sveikimo diplomą liet. skautų būriui Petrai Jurgėlai. Šiebi (dešinėje) skautų vadovės Sigutė Dobkevičiūtė (užstotais veidas) ir Violeta Mitkutė. L. Briedžio nuotrauka

Lietuvos Skautų Sąjungos 40 metų gyvavimas iškilmingai buvo paminėtas Los Angeles, Calif. 1957 m. gruodžio 7 d. Ritos Medziukaitės pergamente nupaisytas visų Los Angeles skautų pasirašytas diplomai lietuvių skautų būriui Petrai Jurgėlai.

Los Angeles skautų 40-čio minėjimo Komitetą sudarė: Ant. V. Dundzila — akademikų skautų atstovas (pirm.), Violeta Mitkutė — skautų atstovė, Algirdas Gustaitis — Židinjo

skautų atstovas. Iškilmingą sukakties sveigą pravedė Rimas Dabšys, lauzui vadovavo Kęstutis Fazemėnas, skautišką parodėlę suruošė P. Abelkis, Valdintim "Gedimino sapnas" atliko skautai režisuojant Vladimir Gilium. Garbės prezidiumą sudarė įvairių organizacijų atstovai. Sveikimo kalbas pasakė Lietuvos konsulas dr. J. J. Bieškis, prof. M. Biržika ir citė kitų.

Los Angeles skautams vadovauja Mykolas Naujokaitis.

R. ARŪNAITĖ pr. m. gruodžio 17 d. atstovavo Lietuvą St. John's universiteto International Relations Club suruoštosje diskusijoje tema "Svetimų šalių politinės, ekonominės ir kultūrinės problemos". Lietuvos problema susilaukė didelio susidomėjimo.

Ž. REKASIUS, žinomas Santaros veikėjas, švenčių proga aplankė savo draugus New Yorke ir Bostone, ir grįžo atgal į Indianą, kur viename universitete jis dirba kaip elektros inžinerijos inžinierius.

AKADEMINIO SKAUTŲ SĄJUDŽIO žiemos stovykla buvo Wellston, Mich.

## NAUJOS KORP! VYTIS VALDYBOS

CHICAGOS — A. Klorė (pirm.), J. Vazbys, A. Trinkūnas, J. Tamulevičius ir R. Blinstrubas. DETROITAS — J. Gerulaitis (pirm.), V. Petrauskas, V. Memėnas. HARTFORDAS — A. Kudirka (pirm.), K. Cempė, V. Pileika. TORONTO — V. Bersėnas (pirm.), G. Sernas, M. Slapšys, V. Sernas. URBANOS — M. Pleškys (pirm.) R. Katuba, V. Miliauskas.

## Dosnus aukotojas

Philadelphijoje gyvenančių Čeledinų pastangomis, jų vadovaujamas Liberty Federal Savings & Loan Asso. bankas 125 dol. auka parėmė LITUANUS žurnalo leidimą. Už šią sumą buvo atspausdinta 500 ekstrapuzurnalo egz., kurie buvo išdailinti amerikiečiams studentams, dalyvaujančioms jų metiniame kongrese.

Praeitų metų gruodžio 14 d. Piliiečių Klubo salėje įvyko Liet. Stud. Sąj. New Yorko skyriaus susirinkimas. Pirmininkavo L. Sabaliūnas, K. Skrupskelis kreipėsi Lituanui talkos reikalu, išleddžiant gruodžio mėnesio numerį. Kol. Rom. Penikas padarė trumpą pranešimą apie Sąjungos suvažiavimą Detroite.

Svarbiausia punktas programoje buvo diskusijos tema: "Keltis į bendrą studentų veiklą". Akademikus Skautus atstovavo E. Kaminskas, Korp! Neo Lituanija — V. Sutkutė, Stud. Ateitininkus — T. Masionytė ir J. Maldutis iš Santaros. Diskusijos buvo nuobodžios, ir neišaukė originalių ir vertingų pasiūlymų. R. A.

kės skautės pavaikino šventės dalyvius skaniais užkandžiais ir kavute. Vėliau V. Kamantas parodė savo filmus iš Clevelando akademikų skautų gyvenimo.

SKS

## Baltijos Klubas

Prieš metus CCNY įsteigė Baltijos Klubas, kuris apjungė latvius, lietuvius ir estus studentus. Pradžiai buvo gan sunku. Nelengva buvo rasti metodų šią naują ir nedidelę organizaciją išgarsinti amerikiečių studentų tarpe. Narių skaičius pradžioje buvo nemažas, tačiau po poros mėnesių jis pradėjo mažėti, kol pasiliko tik pora nuolatinų narių. Labai nemalonu pastebėti, kad šių iškritusiųjų tarpe buvo daugiausia lietuvių.

Pasilikęs nedidelis būrelis pabaltiečių stengėsi kaip nors iškelti į Baltijos Klubą tarp amerikiečių studentų. Tokia proga susidarė gruodžio 4-tą dieną CCNY įvyko įvairių kolegijos organizacijų darbų paroda, kur pabaltiečių Klubas laimėjo antrą premiją už gražiai tautiškais motyvais papuoštą stalą. Latviai, estai ir lietuvaitės sunešė įvairių tautinių audinių, juostų bei drožinių. Vienas kolegijos profesorius pakvietė mūsų organizaciją porai savaitių išpuoti tautiškais motyvais kolegijos "Trophy Room".

1958 m. gruodžio 18 dieną Ukrainiečių Klubas buvo surengęs tautinių šokių festivalį kolegijos Grand Ballroom, į kurį pakvietė ir Baltijos Klubą. Lietuvius atstovavo L. Babarskaitė, V. Gintautaitė, A. Gudaitė, B. Ulienaitė ir D. Alytaitė, kurios pakodo leončinę. Buvo gražiai žibinti, kaip estai ir ukrainiečiai, mergaitės ir berniukai kar-

tu, daiktai atliko savo tautinius šokius. Gi lietuvius atstovavo vienos mergaitės. Lietuviai vyrai, kurių CCNY lanko gana daug turėtų jausti pareigą prisidėti prie bendrų darbų, kur reikalinga tinkamai reprezentuoti Lietuvą.

Festivalis praėjo sėkmingai, ir visi šokėjai buvo pakviesti šokti kitais metais Pratt universiteto tautinių šokių festivalyje.

D. A.

R. KAŠUBA, inžinerijos doktorantas ir žinomas akademikų skautų veikėjas iš Urbana, Ill., švenčių proga aplankė savo tėvus Great Neck, L. I., ir savo draugus New Yorke.

## Pas Clevelando studentus

Pr. m. gruodžio 21 d. Clevelando Korp! Vytis ir Akademikų Skaučių Dr-ovės skyriai turėjo darbiningą ir smagią sveigą. ASD skyriaus valdybon išrinktos: pirm. M. Dabrikaitė, sek. — M. Žilnaiskaitė, 12d. — A. Gelazytė ir kandidatų globėja — R. Vizgiraitė. Korp! Vytis valdybon išrinkti: pirm. — Ad. Melnaukas, sek. — A. Šenbergas, 12d. — V. Gelazius ir junjorų tėvūnas — R. Minkėnas.

Vakare po sveigos drauge su akademikų skautų būriškais buvo atšvęsta Akademikų Skautų Sąjūdžio 34 m. sukaktis. Minė-

jimui pirmininkavo R. Vizgiraitė. R. Minkėnas paskaitė akademikų skautijos istorinę apžvalgą.

Šventės proga dalyvius sveikino JAV FB pirm. St. Barzdukas. Skautų tautininkas Pr. Karalius, buvęs Tautinės Stovyklos pirmininkas, pareiškė, kad buvo nepaprastai sužavėtas akademikais skautais Tautinėje Stovykloje, Michigan. Anot jo, ir svetimašaliai skautininkai buvo nustebinti, kad lietuviškoje skautijoje taip ryškiai reiškdasi studentija. Kiti sveikintojai — skaučių tunto vardu — A. Šenbergienė, Neolituanijos

vardu — K. Gaidžiūnas, PLIAS — inž. V. Čivinskis (vienas iš akademikų skautijos steigėjų) ir A. Bakšienaitė — ateitininkų vardu. Raštu sveikino ASS Centro valdyba, Korp! Vytis CV ir Santara.

Su dideliu dėmesiu buvo išklaudytas V. Marifino pašnekesys "Tautinis apsisprendimas". Prelegentas vaizdžiai išdėstė argumentus už ir prieš tautinį apsisprendimą. "Kas nori išlikti žmogumi, tas turi išlikti su savo tauta" — pašnekesio išvada.

Minėjimas užbaigtas studentu himnu Gaudeamus. Akademi-

### Joseph Andrusis Insurance

Perkant - parduodant namus, ar išnuomojant butus, įvairiausiais apdraudos reikalais, federalinių ir valstybinių taksų (Income Tax) užpildyti, pirkimui piniginių perlaidų (Money Orders).

KREIPTIS

### HAVEN REALTY

87-09 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN 21, N. Y.

Telefonas: Virginia 7-4477

Kasdien 9 val. ryto iki 9 val. vak.  
Sėkmadieniais 1 val. p. p. iki 5 val. vak.

### AR NEPERMOKATE uz savo automobilio apdrauda?

VIRŠ 21,000,000 AUTOMOBILIŲ SAVININKŲ MOKA DAUGIAU, NEGU REIKALINGA.

Jei tik Jūsų vairavimo rekordas yra geras,  
Jūs esate kvalifikuotas:

DIDELIAM APDRAUDOS SUTAUPYMIUI, GERESNEI SAVO APSAUGAI IR GREITESNIAI PATARNAVIMUI, REIKALAUJANT NUOSTOLIŲ ATLYGINIMO.

Kreipkitės:

## Albert F. Peters

(PETRAUSKAS)

APDRAUDOS SPECIALISTAS

116-55 Queens Blvd., Forest Hills 75, N. Y.

Telefonas: Virginia 3-1477

NAMIŲ ADRESAS:

106-53 95th Street, Ozone Park 17, N. Y.

FIRE - AUTO - LIABILITY - BURGLARY - GLASS PLATE

### ROBERT F. NARK

APDRAUDOS SPECIALISTAS

26 Court Street Brooklyn 1, N. Y. 700 Caroline Ave. N. Valley Stream, N. Y.  
MAin 4-6400 VALley Stream 5-0783

LIFE - HEALTH - ACC. HOUSEHOLD - COMPENSATION

### Dorion's MFG'S OUTLET STORES, Inc.

148-09 JAMAICA AVENUE JAMAICA 35, N. Y.

(Išlipiti Sutphin Blvd. stotyje) Tel. AXtel 7-6082

Tik asmeniškai atsilankę, galėsite įsitikinti koks didelis vyriškų ir moteriškų medžiagų pasirinkimas.

Mūsų krautuvėje gausite viską kas tik reikalinga Jūsų artimiesiems Tėvynėje pradžiuginti: vilnonės, šilkinės ir kitokios medžiagos žemesnėmis kainomis, negu kitur.

VIENYBĖS SKAITYTOJAI PERKANTIEJI MEDŽIAGAS SIUNTINIAMS I LIETUVĄ GAUNA 10% NUOLAIDA.

### Three Joe's Service Station, Inc.

Trys Juozai - visi trys lietuviai - rūpestingai, sąžiningai ir pigiau patarnaus jums, jei tik jūsų automobilui reikalingas bet koks - didelis ar mažas - patalpymas.

COMPLETE AUTOMOTIVE REPAIRS

85-42 WOODHAVEN BLVD. WOODHAVEN, N. Y.

(86th Avenue kampas, prie Jamaica Avenue)

Telefonas Virginia 6-9683

### LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS Baras ir Restoranas

Lietuviškos gamybos  
pietūs, vakarienės ir užkandžiai

GERIAUSI GĖRIMAI PIGIAUSIOMIS KAINOMIS  
SPAUDOS KIOSKAS

Salės šokiams vestuvėms ir kitokioms prainogoms prieinamomis kainomis. Lietuviškų organizacijų susirinkimams patalpos nemokamai. Visais reikalais kreipiamasi į klubo reikalų vedėją K. Vaitaitį.

280 UNION AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.  
Tel. EVergreen 4-9672



Puntuko akmuo su Dariaus ir Girėno reliefais ir lakūnų testamentu. Praeitą vasarą daryta nuotrauka rodo, kad Atlanto nugalėtojų paminklas Puntuke nėra sunaikintas, kaip anksčiau buvo manyta.

## Dariaus ir Girėno mirties mįslė

Tuoju po tragiškos Dariaus ir Girėno mirties Lietuvoje buvo kalbama, kad lakūnai žuvę nuo vokiečių kulky, o ne nuo audros. Šis klausimas jau anksčiau man parūpo, kada velionis prof. Dr. Pranas Gudavičius įteikė man Dariaus Girėno lėktuvu atvežtą laišką.

Dr. Gudavičius buvo Lietuvos Gydytojų Sąjungos Valdybos narys ir vėliau pirmininkas (apie 1933 - 34).

Kaipo Gydytojų Sąjungos pirmininkas, jis buvęs gavęs laišką nuo Amerikos Lietuvių Daktarų Draugijos iš Chicago 1933 m. Laiškas buvo pasiųstas Dariaus ir Girėno lėktuvu.

#### A. ANDRIUSKEVIČIUS

Laikrodininkas - Juvelyras  
Didelis pasirinkimas  
BRANGENYBIŲ  
485 GRAND STREET  
Brooklyn, N. Y.  
Tel. EVergreen 4-2318

#### DR. V. TERCIJONAS

Tas laiškas buvo Lietuvos Gydytojų Sąjungos nuosavybė, kurią Dr. Gudavičius perdavė per mane New Yorko Lietuvių Gydytojų Draugijai ir pavedė ją saugoti, kad su laiku būtų sugrąžinta atgaivintai Lietuvos Gydytojų Sąjungai nepriklausomoje Lietuvoje. Ta proga Dr. Gudavičius prisiminė, kad balzamuojant Dariaus ir Girėno kūnus Kauno anatomikume, abiejuose buvo rastos šovimo žymės. Praėjo virš 25 metų nuo jų tragiškos mirties, bet iki šiol nebuvo paskelbta pilnų ir tikrų žinių apie tai, nors kaip sakiau, savo laiku sklido gandai, kad abu lakūnai buvę vokiečių nušauti.

Waterbury (Conn.) gyveno Dr. Jurgis Žilinskas (miręs 1957 metais kovo 15 dieną) V.D.U. anatomijos profesorius. Jau buvo pavestas Dariaus ir Girėno

kūnų balzavimas. Jei buvo rastos šovimo žymės ar kulkos, tai jis, kaip autoritetingas žinovas ir liūdininkas, galėjo tai patvirtinti ar paneigti. Bet, man paprašius Dr. Žilinsko nuomonės apie Dariaus ir Girėno mirties priežastį, ar ištikrųjų jie buvo vokiečių nušauti, jis neatsakė nei taip, nei ne, tik pabrėžė, kad iš Vokietijos užienio reikalų ministerijos buvo išpėta neskelbti tyrimo duomenų. Be to, Dr. Žilinskas nurodė, kad Amerikoje gyvena vienas svarbus liūdininkas, tai prof. Kazys Oželis, kuris galėtų daugiau pasakyti apie jų mirties priežastį. Nors, Dr. Žilinsko nuomone, prof. Oželis taip pat palaikęs tą pusę (valdžios), kuri nebuvo linkusi apie tai daug kalbėti, matoma, vengdama konflikto su Vokietija.

Taip tas klausimas — Dariaus ir Girėno mirties priežastis ir pasilieka neišaiškintas.

## DĖMESIO!

LIETUVIŠKA DUONA

LIETUVIŠKAS SURIS

LIETUVIŠKOS DEŠROS

IR SKILANDŽIAI

Norintieji įsigyti šių skanių lietuviškų produktų, kreipiasi į jų gamybos generalinį atstovą:

PETRĄ LISAUSKĄ

64-09 Clinton Avenue, Maspeth, New York

Tel. TW 4-8087

LITHUANIAN BAKERY  
131 INSLEE PLACE  
ELIZABETH, NEW JERSEY

JONAS ANDRULIS  
MICHIGAN FARM CHEESE, Inc.  
FOUNTAIN, MICHIGAN

### SIR JOHN GIELGUD

(ATKELTA IŠ 7 PSL.)

Lietuvių Enciklopedija VII tome, 221 psl. duoda Sir John Gielgud nuotrauką ir trumpą aprašymą. Naujienos 1958 m. gruodžio 21 d. 13 eilučių žinutė, kad "Jonas Gielgudas vaidins Chicagoje." Galgi mūsų spaudos vyrai, kurių taip gausu Chicagoje, vistiek syki pajudės ir deramai pasikalbės su Sir Gielgud?

Voice of America vistiek sugavo Gielgudą Clevelande ir su juo turėjo pasikalbėjimą. Kas ir kiek iš ten bus praleista i Lietuvą reikalas kitas.

Ateitis 1958 metų lapkričio mėn. n. isidėjo Gelgudų pilies nuotrauką su eilutėmis: "Gelgudu, arba Gelgudu, pils netoli Jurbarko, Nemuno dešiniame krante, statyta architekto Nonhardto XVI-XVII amž. Žmonės vietovę vadina Vytėnais. Ši pils buvo svarbi istorijoje. Voldečių ordinas pradėjo ją pulti 1285 m., puolimai tęsėsi per visą XIV a. Manoma, kad ji buvo sugriauta 1418 metais. Vėliau buvo atstatyta ir ėjo per Lietuvos didikų rankas. 1686 atiteko Gelgudams. Pilyje gyventa iki 1831. Po tų metų sukilimo pils nyko ir skurdo. Vėliau globoti paėmė Vytauto Didžiojo kultūros muzėjus. Iš tos Gelgudų giminės yra kilęs anglų garsus aktorius John Gelgud."

Tajgi, lietuviai ši tą žino apie Sir John Gielgud iš savo spaudos, radijo.

### PERLAI SVETIMESIEMS

Prisimena Petro Babicko knygoje "Picturesque Lithuania" rašytojo Dostojevskio dukters žodžiai: "NE vienas kraštas nėra tiek padaręs slavų civilizacijai, kaip mažytė Lietuva. Kitos tautos dirba sau, savo pačių garbei; Lietuva savo išminties žiedus paskleidė savo kaimynams. Lenkija, Ukraina ir Rusija to nesupranta ir yra nedėkingos, tačiau ateis diena, kada jos aiškiai pamatys savo milžinišką skolą kukliai ir tylinčiai Lietuvai".

Apsidairykime, lietuviški žiedai puošia ir karališką britų karūną. Jie puošia margdryžia JAV vėliava, jais naudojasi Sovietų Sąjunga, Australija, Argentina, Francūzija, Čilė. Visiems nešame perlus, bet, patys save skriaudžiame. Deja, patys save skriaudami, visiems nešame tuos perlus. Žiedus...

### J. Markiewich

AND SONS, INC.

Laidotuvių Direktoriai  
15 TRUMBULL STREET  
NEW HAVEN, CONN.  
Telefonas: LOcust 2-9229

### SPORTAS

Sausio 11 d. LSK seniory futbolo komandos, draugiskose rungtynėse, susitinka su aukštesnės lygos BW Gottschee futbolininkais. Rungtynės įvyks lietuvių aikštėje, New Farmers Oval, 12:45 ir 2:30 valandomis.

Sausio 11 d. LSK jaunieji žaidžia pirmenybių rungtynes prieš SC New York. Rungtynės priešininko aikštėje prasidės 11:30 val.

Sausio 9 d. 8 val. įvyks Lietuvių Atletų Klubu visuotinis susirinkimas, kuris įvyks klubo patalpose, 1332 Halsey St.

### LIETUVIAI ADVOKATAI

ST. BREDIS, Jr.  
37 SHERIDAN AVENUE  
BROOKLYN 8, N. Y.  
Tel. APplegate 7-7083

CLEMENT A. VOKET  
(Vokietaitis)  
41-40 74th STREET  
JACKSON HEIGHTS, N. Y.  
Tel. NEWton 9-6620

A. J. WESLAN  
16 COURT STREET  
BROOKLYN 1, N. Y.  
Tel. TRIangle 5-6116

MATTHEW MAŽEIKAS  
Savininkas

### Park Florist

Gėlės pristatomos i bet kurias pasaulio vietas  
8015 JAMAICA AVENUE  
WOODHAVEN 21, N. Y. VIRGINIA 9-3112



SALE 50% OFF SALE

### ANNUAL FLOOR SAMPLE AND GENERAL WAREHOUSE CLEARANCE

Modern Bedroom Suites .....	\$90.00
Modern 3-pc. Living Room .....	129.00
Convertible Studio Couches .....	49.00
Hollywood Beds — Ensemble .....	39.00
Hiriser Folding Cots .....	19.00
Cotton Mattresses — all sizes .....	9.95
Famous Make Hotel Type Innerspring Mattress .....	14.95
Orthopedic Hair Innerspring Mattress and matching box spring 2 piece set .....	49.00
Steel Bed Frame Casters .....	6.95
Dinettes .....	39.00

CONVENIENT TIME PAYMENTS  
FOR REAL SERVICE  
AND SATISFACTION  
See Us First

### CYPRESS BEDDING AND MATTRESS CO.

3 Floors of Fine Bedding and Furniture  
3477 Fulton Street Brooklyn, N. Y.  
(near Lincoln Avenue)

APplegate 7-8802

### BANGA TELEVISION

V. ZELENIS, Sav.

34-23 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.

PARDUODAMA SU NUOLAIDA:  
Televizija, radijas, HI-FI fonografi (tape recorders), oro vėsintuvai, langams ventilatoriai, dulkių siurbliai.

TAISOMA TELEVIZIJA, RADIJAS, HI-FI.  
Darbo valandos kasdien iki 7 v. v.

GERIAUSIAS

### INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

### JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

### AUGUST P. GUSTAS, Inc. LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

354 MARCY AVENUE BROOKLYN, N. Y. TEL. EVERgreen 7-4774



Šios naujai įrengtos koplyčios yra vos du blokai nuo Broadway. Lengvai pasiekama, vaziuojant BMT, IND linijų traukiniais ir autobusais. Daug vietos automobiliams pasistatyti.

### LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

#### JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.  
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. EVERgreen 8-9770

#### STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)  
423 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN, N. Y.  
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. EVERgreen 7-4335

#### MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME

MATHEW P. BALLAS ALB. BALTRUNAS-BALTON  
Direktorius Reikalų Vedejas  
660 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.  
NOTARY PUBLIC Tel. STagg 2-5043

#### SHALINS FUNERAL HOME

F. W. SHALINS, Jr. J. B. SHALINS  
84-02 JAMAICA AVENUE WOODHAVEN, N. Y.  
KOPLYCIA LAIDOTUVEMS Tel. VIRginia 7-4499

#### ROGERS FUNERAL HOME

P. RADZEVICIUS, Direktorius  
410 METROPOLITAN AVENUE BROOKLYN 11, N. Y.  
Telefonas: STagg 2-4409

#### FORGIONE FUNERAL HOME

ANTHONY FORGIONE LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS  
9 STAGG STREET BROOKLYN 6, N. Y.  
Vėsinašios Koplyčios Tel. EV 8-8331 ir EV 7-3293

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius (vairiems reikalams).

# VIENYBĖ

## Pagerbimas prof Steponui Kairiui

Romas Viesulas, dailininkas, kuris šiuo metu gyvena Paryžiuje, sausio 2 d. ten (Galerie le Soleil dans la Tete) atidare savo litografijos darbų parodą.

Inž. E. Bartkus, kaip praneša Meisner Engineers, Inc. iš Chicagos, nuo sausio 1 d. paskirtas vyriausiuoju inžinierium ir dabar vadovaus 170 inžinierių stabui.

Br. Aušrotai sventems buvo atvykęs iš Washingtono aplankyti savo tėvų ir draugų New Yorke.

Richard Urban, Vienybės skaitytojos Julijos Urbanienės sūnus iš Richmond Hill, N. Y., savanoriu atitarnavęs Amerikos aviacijoje Aliaskoje, neseniai grįžo ir dabar mokytoji Mondell Institute elektronikos, vakarais dirbdamas vienoje nekilnojamo turto agentūroje.

Dr. A. Petrika, dantų gydytojas, po daugiau kaip 37 metų praktikos, uždare savo kabinetą ir šia proga praso perduoti atsiveikimo linkėjimus visiems jo pacientams.

Frank Lavinskas, lietuviškos spaudos mėgėjas ir platinotojas, neseniai su žmona atsventė auksines vestuves. Pokylyje dalyvavo sukaktuvinių dukterys, zental ir draugai.

Dr. T. Savickas, vietoj Kalėdų ir Naujų Metų sveikinių, Balfui paaukojo 125 dolerius.

A. J. Greimas iš Turkijos praso pranešti savo naują adresą: A. J. Greimas, Bulten Sokak II, Kavaklidere, Ankara, Turkey.

Juozas Petrauskas, 77 m. a. gyv. 96 Jackson St. Brooklyne, mirė 1958 m. gruodžio 29 d. Palaidotas sausio 2 d. iš Karalienės Angelų bažnyčios į Sv. Jono kapus. Liko žmona Ona, keturi sūnūs Juozas, Petras, Karolis ir Stasys ir trys dukterys Elena, Eleonora ir Ona, taip pat brolis Jonas ir sesuo Urbonienė. Laidojo S. Aromiskis.

D. Klina sausio 3 d. išvyko dviems savaitėms į Floridą, kur aplankys Miami, St. Petersburg, Tampa ir kitas vietas.

Žr. Spūdienė, vietos veikeja, buvo susizeidusi, kuri laiką net negalejusi dirbti, dabar sveiksta.

## Nauji Metai New Yorke

Šiais metais kaip visuomet New Yorke buvo penki ar šeši lietuviški Naujų Metų sutikimai. Du pagrindiniai buvo Sportininkų - Bendruomenės ir Šviesos - Santaros.

Prieš Naujus Metus abu rengėjai kiek pasišaudė žodžiais; tačiau, abiem parengimams puikiai pavykus, bereikalingi šūviai tapo lengvai pamiršti. Sumaniai ruošiant, abiem rengėjams užteko ir publikos, ir pelno. O ir publikai didesni pasirinkimą duoda ne parengimų vienodumas, bet jų įvairumas. Todėl nuolatiniams svarstymai dėl vieno Naujų Metų parengimo turėtų vieną kartą būti užmiršti.

J. P.

## MUMS RAŠO

(ATKELTA IŠ 6 PSL.)

lauskaitė - Staneika pareiškė man, kad ji yra galutinai apsisprendusi palikti mane su dukrele Indre. Apleisdama mano butą 911 W. 32nd St., išsami pabrėžė, kad jokių pretenzijų į mane ir į mano dukrą neturinti ir ateity neturės.

Susidarius esančiai padėčiai, 1958 m. sausio mėn. 17 dieną apleidau Chicagą, tikslu pavesti savo dukrelės auklėjimą ir mokymą Nekalto Prasiidėjimo Seselėms, Putnam, Conn.

Pasinaudodamas šia proga, turiu pareikšti, kad po minėto buvusios mano žmonos pasiūlymo, nejučiu jokios atsakomybės už jos elgesį ir žygius josios vardu daromus.

Priimkite mano gilią pagarbos pareiškimus.

VYT. STANEIKA

Nepriklausomybės Akto signatarui, buvusiam Tautos Tarybos nariui, Tiekimo Ministeriui, Lietuvos Seimų nariui, ilgamečiui universiteto profesorui inž. Steponui Kairiui, tremtyje žinomam kaip Juozui Kaminskiui, š. m. sausio 2 d. suėjo 80 metų amžiaus.

Lietuvos Generalinis Konsulas Jonas Budrys sumanė ir ėmėsi iniciatyvos šiam žymiam valstybininkui suruošti pagerbimą. Tam savo sumanymui gavo plačiuose sluogsnuose pritarimą ir pažadą kooperuoti.

Minėjimas įvyks sausio 12 d. (pirmadienį) 6 val. vakare, Baltic Freedom House, 131 E. 70 St., New York, N. Y.

Minėjimą atidarys Gen. Konsulas J. Budrys, pagrindinę kalbą pasakys L. L. K. pirm. Vaclovas Sidzikauskas.

Po to trumpai sveikins visų dalyvaujančių organizacijų iš anksto parinkti atstovai (Liet. Bendruomenės, visų poštinių grupių, jaunimo, studentų korp. ir draugijų).

Po oficialiosios dalies bus bendros vaišės. Blaidoms padengti - \$2.50.

Organizacijų vadovai prašomi pranešti telefonu Gen. Konsulatui TR 7-4552 tarpe 9-3 val., arba vakare tarpe 6-9 v.: Illinois 8-9969, kas parinktas sveikinti žodžiu, ir kiek apytikriai asmenų iš jo vadovaujamos organizacijos dalyvaus.

Už New Yorko ribų esančios organizacijos, kurių nariai asmeniškai nedalyvaus, bet panorės sveikinimus siųsti laiškais ar telegramomis, prašomi juos adresuoti c/o Consulate General of Lithuania, 41 West 82nd St., New York 24, N. Y. ir atsiųsti ne vėliau sausio 11 dienos, kad juos galima būtų minėjime paskaityti, o vėliau išeikti jubiliatui.

Julijai Urban jos gimtadienio proga artimos draugės, E. Andrusiene, A. Karvellene, A. Krulkiene, A. Kupčinskienė, A. Povilauskienė ir T. Vasiliauskienė, surengė staigmeną. Dovanai pirkti draugiu skirtus 10 dol. p-nia Urban paaukojo Balfui.



Lydia ir Vytautas Vaitaičiai, pereiną pirmadienį grįžę iš po vestuvinių kelionės vakarų Indijoje. Jamavedžiai yra gerai žinomi Brooklyno lietuvių jaunimo tarpe. Lydia, buvusi Parėdaitė, gimusi Brooklyne, bet jos tėvas, pastorius Parėda, yra mažlietuvis iš Klaipėdos krašto. Vytauto tėvas, Kostas Vaitaitis yra Brooklyno Liet. Pil. Klubo vedėjas.

## Vienybės pastogėj

Praeitą mėnesį, 1958 m. gruodžio 5 d., suėjo metai, kai VIENYBĖ išsikūrė naujoje rezidencijoje, kurioje, kaip jau buvo rašyta, steigiamas kultūros centras, - centras, kurio Didžiojo New Yorko lietuvių seniai pageidavo.

Istisus pėjus metus Vienybės rezidencija buvo remontuojama ir tvarkoma taip, kad kiekvienam skaitytojui būtų malonu užėiti. Yra paruošti net du erdvūs kambariai tinkami susirinkimams. Yra skaitykla, kuria Vienybės skaitytojai kviečiami naudotis. Skaityklą galima lankyti kasdien (išskyrus sekmadienius nuo 7 iki 10 val. vak. Pasiskaitymui, be lietuviškos spaudos leidinių, yra ir angliškų knygų bei žurnalų. Pagaliau įrengtas ir muzikos kambarys, kur, be lietuviškų plokštelių, yra ir keletas šimtų klasiškių veikalų.

Kartą į mėnesį Vienybės rezidencijoje vyksta kamerinės muzikos popječiai. Lietuviai kompozitoriai, turintieji veikalų styginiams instrumentams (trio ir kvartetams) prašomi prisijusti gaidas jiems išpildyti.

Dar nebaigtas tvarkyti Vienybės archyvas. Šiam idomiam darbu, tvarkant senus lietuviškus spaudos leidinių, Vienybė laukia skaitytojų - savanorių talkos.

## Vienybės Metinis Koncertas

Didžiojo New Yorko ir apylinkės lietuvių, Vienybės skaitytojai ir jų draugai, nuolankiai kviečiami atsilankyti į Vienybės koncertą, kuris įvyks

**Sekmadienį, vasario 1 d., 4 val. po pietų**

Webster Hall, Vienuoliktoji gatvė ir Trecioji Ave. New Yorke.

## Programoje

tenoras STASYS BARAS, sopranas MONIKA KRIPKAUSKIENĖ, ALEKSANDRAS KUČIŪNAS, mezzo sopranas ALDONA STEMPUŽIENĖ ir kiti.

Šokiams gros JOE THOMAS ir jo orkestras.